

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Égy évre ..... 24 korona.
Égy hónapra ..... 2 korona

VIDÉKEN:

Égy évre ..... 28 korona
Égy hónapra ..... 2 k 40 f

HÍRDETESER

Az első sor egy sorra egyszer 20 fillér
minden soroké kétszer 10 fillér

Arad, 1907.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, március 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A magyar virág és a román herceg.
- Az élelmiszerhamisítás.
- Március idusa.
- Párisi divattévé.
- A gyilkos milliomos.
- A Varjassy-bankett epilógusa.
- A vesztőhely sorsa.
- A király — Polónyi ellen.
- Baleset a színházban.
- Forrongás a 48-as pártban.
- „Vegye le a kalapját!”
- Tárca: Tragédiák. Irta: Ádám Éva.

A magyar virág és a román herceg.

Arad, március 5.

Az eszmetársulásnak, tisztelt publikum, nem is kell olyan nagy kerület tenni, hogy a magyar virágtól, a tulipántól eljusson Brancoveanu Basarab Konstantin herceghez, aki minap az aradi románok vendége volt. Tessék csak velünk jönni, kedves publikum.

A magyar virág. Hát a magyar virág elfonnyadt. Az Országos Tulipán beolvadt, s a példáját követik a vidéki Tulipánok is. Tegnap zengő szóval elbucsuztatta az aradi Tulipánt is Lőcs Rezső. A tulipán megtette kötelességét, a tulipán — beolvadhat. Ujságok és akciók sohase múlnak ki, hanem beolvadnak. A nemzetet rendítő eszme, a megváltó virág beolvadt a szende iparpártolási akcióba, amelyről legalább bebizonyosodott, hogy nem lehet vele eredményt elérni. Vajjon hova fog beolvadni az iparpártolás? A bucsuztató beszédek azt mondják: a nemzeti ellenállás meg-

szűnt, tehát a tulipán fölösleges. A gomolykakat vissza lehet adni a tavaszi virágoknak és a jól kiérdemelt rendjeleknek. S akik ezt hallják, ámulva kérlik: hát csak ezért volt szükség a tulipánra? Azért a ki nem mondott és mindenki által tudott valamiért, amely csak a darabont-kormány alatt volt aktuális? Hiszen azt mondták: a tulipán az egész nemzetet összeforrasztó eszme szimbóluma. A tulipán a nemzeti gondolatnak, az idegent kiszorító áramlatnak megtestesítője. A tulipán — úgy irták — közelebb hozza a nemzet arisztokráciáját a polgársághoz és a néphez. A közös gondolat nivellálja a társadalmi egyenlőtlenségeket... Nohát ezért fonnyadt el a magyar virág. Nem azért, mert megtette kötelességét, hanem azért, mert nem tudta megtenni azt, ami a kötelessége lett volna. Mert a magyar mágnások, akik a tulipán jelszavát kiadták, csak addig gondoltak a néphez való leszállásra, amíg a politikai céljaik kívánták. Akkor is csak gondolathoz volt meg az akaratuk, de a valójában soha, se akkor, se azóta nem keresték a közösséget az alsóbb rendűekkel. A polgárság és a nép, amely az első hevülés lázában komolyan vette az arisztokratákat, most újra tisztán lát. Megismeri, hogy milyen mulatsághoz használták staffázsul. Odafönt nincs szükségük a tulipánra, idelelt nem hisznek benne. Még mindig hemzseg közöttünk az idegen szó, az idegen portéka, még mindig a külföldi fürdőbe tódulunk, még mindig idegen szokásokat majmolkunk: de azért olvadj be, olvadj a semmiségbe, szegény, csenevész virág!

A román herceg. A román arisztokrácia egyik tagja, Brancoveanu Basarab Konstantin herceg vasárnap Aradon volt. Eljött, hogy megjelenjen egy hangversenyen, amelyet az aradi románok rendeztek. A herceg fogadtatása valósággal nemzeti ünnepe volt a románoknak. A hangversenyen és azon kívül tüntetően ünnepelték a herceget, Ghyrákkal, a Bibescu és Stirbey hercegekkel az ősiségben egyenlőt. Mikor a táncból eltávozott, a katonazenekar a román királyi himnuszt játszotta.

Van-e ebben valami különös? Van ám. Ha az aradi románok hangversenyét egy vérbeli herceg tisztelte meg, ez a rendezők szerencséje, vagy élelmessége. Hanem a herceget, aki Párisba vezető útját szakította meg, aligha vonzotta a hangverseny zenei érdekessége. A herceg az aradi hangversenyben, s az aradi románok Brancoveanu Basarab hercegben a román nemzeti gondolatot látták, amely együvé kapcsolja a romániai és a magyarországi románokat. Ahoz mindenesetre szó fér, hogy nem követnek e nemzeti hűtlenséget azok a magyar állampolgárok, akik ilyen erős közösséget demonstrálnak egy más állammal szemben. De a vasárnapi látogatás kétségtelenül arra mutat, hogy a román arisztokraták komolyan dolgoznak a maguk nemzeti gondolatáért, s a nemzeti gondolatért tudnak nemcsak a néphez leszállani, hanem más országba is menni miatta.

A magyar hercegek, grófok és bárók. A magyar arisztokraták nem mennek Romániába, hogy az Istensegíts és más magyarok helyeken a magyar érzést növel-

Tragédiák.

Irta: Ádám Éva.

Az ajtó félénken, lassan nyílt meg. Az öreg ember, aki a tüzet élesztgette, a zajra hátrafordult. A haja ősz. Alakja meggörnyedt, tekintete kutatva néz az ajtó felé.

Fiatal parasztlány lépett be. Karján egy alvó, alig pár napos gyermek. Fekete kendővel leterítve, azon pedig fehér, puha, mély téli hópehely feküdt.

Amint szembe néztek az ősz ferfi s a leány: elsápadtak.

Kínos némaságban, megdermedve nézték egymást az apa és leánya. Majd a halálos csöndben, kísérteties hangon egyszerre szóltak.

— Hát igaz? — kérli az öreg.

— Hazajöttem. — Feleli tompán a leány és a havas fekete kendőt leveszi fél karjával gyermekéről és lerázza a téli szirmokat. Mozdulni nem mer. A gyermek hirtelen fölébred és éles panaszos sírásba kezd. Sírása oly szokatlan, oly vádló, oly gunyos és szegyénteljes az öreg ember régen elárvult, sárral tapasztott hajlékában, hogy egy öntudatlan mozdulattal kapja föl a földről lavágó fejszét, hogy megtévedt leányára sujtson vele.

A leány hirtelen hátratántorodik, ijedten emeli karját, miközben földre ejti gyermekét és

üresen, bután bámul apjára, mint aki várja, hogy mi lesz?

Az öreg ember izmai egy pillanatra kiegyenesülnek, amint a fejszét magasra emeli: az tán erőltlenül hull a földre, mielőtt gyilkossá lehetett volna. Eszméletét veszette.

Az egyszerű parasztház egyetlen, rideg, üres szobájában nagy, néma dráma játszódik le. A homályosan pislogó gyertyát kioltotta az ablakon besüvöltő szél, csak a tűz világa vet egy-egy fénycsapot a földre. Mintha élettelen volna a lelki izgalomtól összeesett öreg s az elejtett gyermek; oly csöndesen fekszenek a földön.

A leány összeborzad. Főlemeli a hatalmas, éles fejszét és végig sir a lelkén a gondolat: nem jobb lenne mindnyájukra, ha az a szerencsétlen kis élőlény nem nyitná föl a szemét soha többé?

Szinte rázza a hideg a saját gondolataitól s hogy idejében elűzze, fölkapja gyermekét, leteszi apja ágyára, majd sirva sirdogál:

— Keljen fel édes apám!

Semmi felelet. A halálfelelem fogja el, majd kirohan az ajtón, bezörget a szomszéd házába segítségért.

Öreg paraszt emberek morogva, álmosan, nagy lassan vánszorognak át az öreg favágóhoz, miközben egyre mondogatják a leánynak:

— Bár agyonvert volna az apád... hitvány.

— Isten nyugtassa, szólt a szomszéd férfi az öreget vizsgálgatva, ez ugyan meghala.

— Megölted te... rikácsolta az asszony.

A leány úgy állt ott, mint a kőszobor.

— Térj eszedre leány, szólt hozzá a szomszéd férfi s mintegy megnyugtatóképp hozzátette: sok baja volt az öregnek, ha ráírt a görcs. A minap is egy üveg pálinkát ontottam a szájába, hogy magához térjen. Nem sajnáltam... jó ember volt...

A leány csak nem akart eszmélni. Tudomást se vett arról, hogy körülötte jönnek, mennek az emberek; úgy homályosan hallotta, hogy istentelen, káromló szavakkal illetik őt s hogy azt mondják: ő ölte meg az apját, mert nem bírta el leánya szegényét.

Eltemették az öreget. Volt olyan is, aki megsíratta. Csak a szegénybe jutott nyomorult leánynyal nem törődött senki. Gunyolták, megvetették. Nem mintha az erkölcsi érzékük olyan magasan állott volna a bírálóknak, hanem mert az úgy szokás. Félrefordított fejével megy el a megtévedt ember mellett az, aki életében még nagyobb tévedett. Csakhogy az nem derült ki. Ez pedig nagyot változtat a dolgon!

jék. Nem. Sőt a magyar arisztokraták Magyarországra se jönnek el, — tudniillik Magyarország azon részeibe, amely számukra egyebet jelentene, mint az élvezeteket és a vadászatok. Legfőleg, ha programbeszédek kedvéért. De arra, hogy egy magyar herceg például Brassóba menjen, pusztán azért, hogy a szászok között egy magyar ünnepet jelentősebb tegyen, nem volt eset. Vagy talán csak azért, hogy Magyarországon olyan kevés a magyar herceg? De hiszen a grófok sem igen teszik meg. S ma jutott eszünkébe: az egész tulipán-mozgáson alatt nem volt olyan pont, amelynél a nemzeti gondolatnak vezérkara szinte közleledést keregett volna a tisztelt polgárság és néppel.

Hát ez a köze van a magyar virágnak a román herceghez, Brancoveanu hercegnek a boldogult tulipánhoz. Ez a nyitja annak, hogy miért nincs szükség a tulipánra. Ez világít egy kevés sugárral arra, hogy miért érik el Romániában tulipán nélkül azt, a mi nálunk tulipánnal se sikerült. És az arisztokraták között való különbség fejt meg azt, hogy Romániában a Hohenzollernekből is nemzeti dinasztíát csináltak, nálunk pedig az arisztokraták akkor érzik magukat igazán előkelőknek, ha hozzáéremesednek az udvarhoz. Néha, egy kis duzzogás van a kettő között, s akkor az arisztokrácia nemzeti politikát, tulipánosdit játszik. Csak egy kis harag volt. És — hallatlan! — komolyan is vették! . . . +

Az élelmiszerhamisítás.

Az ellenőrzés módja.

Arad, március 5.

Az élelmiszerhamisításoknak mostanság nagyon is aktuális ügye természetesen elsősorban a fogyasztóközönséget érdekli s mert ez az érdeklődés általános, egymásután merülnek fel az eszmék arra nézve, miként lehetne az ellenőrzést úgy szigorítani, hogy a visszaéléseket kellőleg meg lehessen akadályozni. E tárgyban ma a következő levelet kaptuk:

S ha az elbukott leány megfizetve, cifra ruhában vetődik haza határszéli kis falujába, azt ismét másképp itéli meg az egyszerű nép. Imponál a ruha határozottan s nem kiabál oly sértően a bűn. De ha rongyokban jár az áldozat, annak ezer ellensége támad.

A leány egyedül maradt.

De a csapás sohasem jár egyedül. Orvos hoz vitte siró, beteg gyermekét a leány. Mikor apja fejét emelt rá, úgy ejtette el ijedében a gyermeket, hogy egész életére szerencsétlenné tette.

Nyomorék, pupos, félszeg alak lett és a fejre való esés következtében megnémult örökre.

Kinos, gyötrelmes élete lett a leánynak. Senkije se volt, aki gyermekét gondozza, szolgálatba pedig sehohse fogadták mialta. Nap számba járt hát, elhurcolta magával a távoli mezőkre, ahol arattak, takartak.

Ha hazatért esténként nyomorult otthonába: mindig kísértette a nagy rém, hogy a gyermeket megöli, önmagát is. Nem ér az életük ugyse semmit.

Két szerencsétlenné volt a falunak. Ez a leány és egy vad, marcona tekintetű hatalmas száll férfi, aki valami bűne miatt most szabadult ki évek után a fegyházból. Apagyilkossággal volt vádolva.

Ők ketten voltak a falu rossz nyelvének celtáblái.

Egy napon a poros országuton összetalálkoztak a volt fegyenc és a leány.

Mindennap tapasztaljuk, hogy a létért való küzdelem nehéz munkájában az emberiség nem rad vissza a visszaélésektől, csak hogy magának anyagi előnyököt biztosítson. A bűnözés legmodernebb fajtája az élelmiszerhamisítás, mely a legleketlenebb támadás az embertársak ellen, mert nem a pótolható vagyontól, vagy pénztől fosztja meg, hanem csekély haszonért egészségére, életére tör.

Epen ezért szigorú kötelessége ugy a hatóságoknak, mint magánosoknak embertársai érdekében fáradságot nem kímélni, minden előítéletet, vagy engedékenységet félre tenni és ezen hamisítók ellen kérielhetlen szigorúsággal eljárni. Ezen cél elérésére első sorban is szigorú és jó szabályokat kellene alkotni, melynek — sajnos — ezidőszerint nincsenek. Bizonyos felbuzdulást észlelhetünk nálunk most ez irányban, de féltő, hogy mint sok más fontos ügy, ez is az idők folyamán elaludni fog.

Minden reform létrehozása alkalmával erős ellentétekre találunk. A piaci és élelmiszer kérdés szabályozásakor erősen feljajdul a kereskedői osztály, jogainak korlátozását félti és anyagi érdekeit látja veszélyeztetve, élénken hangoztatva, hogy a szabad kereskedelem elvén csorbát ütni nem hagy. Pedig ezen a téren még akkor is intézkedni kell, ha a különben feltétlenül szükséges elven sérelem is esnék. Mert az emberi egészség és az emberiség testi épségének fenntartása annál is fontosabb érdek. Aradi viszonyainkon is segíteni kell, mert eddig az élelmiszerek ugyszólván ellenőrzés nélkül árultattak; mindenki kénytelen volt megvenni azt, amit kapott.

Ennek oka a rossz rendszer.

Az élelmiszerek, a piac ellenőrzése a kerületi orvosokra és a rendőrségre van bízva. A kerületi orvosok fizetésükből megélni nem tudnak; a hivatalos teendőiket képező szegénybetegek gyógyítása és a halottkémlés idejük legnagyobb részét elfoglalja, a fennmaradó kevés időt pedig kénytelenek magángyakorlatra fordítani és így a piac és élelmiszer ellenőrzésére nagyon csekély fizikai idejük marad. A rendőröközégek pedig képtelenek erre. A területben az emberek folyton változnak, de ha állandók is volnának, nincs oly szellemi képességük, hogy ezen fontos teendőt rájuk bízni lehessen. Szükség volna a célból tehát szakértő ellenőrzőkre, amint az nagy városokban meg is van. De ily állások felállítását a város anyagi helyzete nem bírja ki, miért más megoldást kell keresni, hogy a helyzeten javítsunk.

Van a városnál egy osztály, mely erre a célra minden újabb megterhelhetetés nélkül felhasználható volna. Ez a fogyasztási adóhivatal, ahol elegendő ember áll rendelkezésre, anélkül, hogy eredeti teendőiket elhanyagolni kellene. Az ott alkalmazottak legnagyobb részt volt kereskedők, akik megfelelő értelmi képes-
sággal bírnak. Nyisson a tisztí főorvos tanfolyamot részükre, oktassa be őket a mezőgazdasági termények és élelmiszerek hamisítására vonatkozó szabályokba és teendőikbe és küldje ki őket naponta vizsgálatra. Ez annál is inkább keresztül vihető, mert ezen fogyasztási adóhivatalt alkalmazottak jelenlegi hivatásuknál fogva is eljárnak a szatócs üzletekbe, korcsmákba, kereskedésekbe, mészáros- és hentésekhez, ahol a fogyasztási adóíven kívül mindjárt megtekinthetik az élelmi szereket is; eljárnak ezek a piacokra is az élelmiszereket megadóztatni. Ezzel, ha a célt nem is érjük el teljesen, de a tökéletességhez jóval közelebb jutunk, mint ahol most vagyunk.

De a baj gyógyítására a legjobb orvos a nagyközönség volna. Gazdasszonyaink sokszor rájönnek, hogy rászedve lettek, de egy áldást mondva a hamisítóra, napirendre térnek fölőtte. Mi más volna a helyzet akkor, ha már feljelentést tenni nem is akar; a hatóságot legalább figyelmeztetné azokra, akik hamisított terményt árulnak, mert bizonyos vagyok abban, hogy ilyenekkel szemben a hatóság a kellő figyelmet gyakorolná.

Küzdjünk tehát mindnyájan magunkért és egymásért a bennünket, egészségünket támadók ellen, mert aki türelemmel fogad mindent, ami őt éri, az megérdemli sorsát.

Március idusa.

Diszgyűlés a városházán.

Arad, március 5.

Arad, március 5.

A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság ma délután 5 órakor a polgári fiúiskola rajztermében ülést tartott. Az értekezlet tárgyat a március 15 én tartandó ünnepek képezték.

Kovács Vince elnök, miután a megjeleneket üdvözölte, azonnal rá tért az ünnepély részleteinek ismertetésére, s mindenekelőtt kijelentette, hogy idén — a rendes szokástól eltérőleg — nem a szabadban, hanem a városháza disztermében fogják megtartani az ünnepeket, mert a szabadban való ünneplés a március 15-ével össze eső vásár miatt elháritathatlan nehézségekbe ütközik. Lehetetlen a célra felhasználni a Szabadság-teret, amely tele lesz vásári bódékkal és sátrakkal, szintugy nem tartható meg a másodsorban alkalmasnak látszó Városház-téren sem, mert a Széchenyi-utcán a vásárok alkalmával tapasztalt óriási

— Emlékezel-e rám? — kérdi a férfi.

— Hogyne emlékezném . . . egymás mellett ültünk az iskola padjában is . . .

— Akkor nem gondoltuk . . .

— Mit? — kérdi a leány és leült pihenni a sánc szélére.

— Azt, hogy . . . hogy . . . hallom te is . . . az apádat . . . hallom, te öted meg.

— Addig siratom, amíg élek . . .

— Én is . . . az enyémet. A törvény nem talál rá az igazságra . . . Mikor az apámat halva találták, akkor reggel: engem is elfogtak. Az édes fiát . . .

— De aztán kiderült az igazság, a gyilkos élethossziglan a fegyházba van zárva, de téged haza engedtek . . .

— Haza . . . haza . . . szölt sötéten a férfi és nagyot káromkodott, majd rettenetesen elkomorult az arca, amint folytatta:

— Te! Nekem nincs otthonom . . . senkim nincs. Az asszony, az elhagyott, azt a törvény elválasztotta tőlem, mikor elzártak. A cudar . . . a hitvány . . . megtagadott . . .

— Te nem voltál rossz, amikor még ismertelek. Aztán, hogy elváltunk: nem tudom mit tetél, de elhozták a hirt, hogy a tömlőbe zártak. Ott hallottam, ahol szolgáltam . . . ez a szerencsétlen gyermek is onnan van . . .

— Hogy hívják, te? Tud-e róla?

A leány egy ismert előkelő nevet mondott. A férfi irtóatosan, vadul és félelmesen kacagott fel:

— Az én biróm, aki elítélt, aki elzaratott!

Mély-csend következett, majd hirtelen újra megszólalt a férfi:

— Mutasd azt a gyermeket . . .

— Jaj, lassan . . . lassan . . . el van törve a karocskája is . . . elejtetem akkor éjjel . . . no, takard be hamar szegényt. Isten áldjon! Messze van a falu még, nehéz is a gyermek . . . doktornál jártam vele . . .

— Add ide, szölt a férfi és együtt rótlák a poros országutat hazáig.

Az uton a gyermekek kövel dobálták meg őket, az emberek szóval.

— Zsák megkapja foltját . . . mondogatták.

Nehéz, kőszívvel értek a kis hajlékig s amint letette a gyermeket a férfi, oda fordult a lányhoz és szölt:

— Ha nem félsz tőlem . . . itt maradok . . .

Es ott maradt. Es mindakettőnek könnyebb lett az élete. Ugyse szerette őket senki. Mig egyik munkába járt, a másik vigyázott a kis szerencsétlenné. Ejszakánként aztán egymásik fölriadt az álomból és az árnyak betöltötték az alacsony kis kunyhót. Rendes beszéd tárgyuk a gyermek volt, a leány apja és a férfi apja.

— Miért nem csavartad ki a nyakát, mikor született? kérdi a férfi.

— Gondoltam rá . . . igen . . . de nem mertem. Pedig meg se tudták volna s most nem lennék az apám gyilkosa . . .

kocsiforgalom meglehetősen zavarná a kegyeletes ünnepélyt.

Az elnök ezen előterjesztését a bizottság tudomásul vette, s egyuttal megbizta Kovács Vincét, hogy a megnyitó beszéd megtartására kérje fel Károlyi Gyula gróf főispánt.

Ezután áttértek a program megvitatására s az ünnepély lefolyását a következőkben állapították meg: 1. Március 15-én délelőtt 10 órakor gyülekezés a városháza dísztermében. 2. A polgári fiúiskola 250 tagból álló énekkarának előadása. 3. A főispán megnyitó beszéde. 4. Keszler Ede, az aradi színház tagja elszavalja Farkas Ferencnek ez alkalomra írt ódáját. 5. Ünnepi beszéd. Elmondja Prohászka László dr. 6. Karének. 7. Varjassy Lajos polgármester záróbeszéde, amely után a Ferch Ödön polg. iskolai tanár vezetése alatt álló énekkar elénekli a Himnuszot.

Sok szó esett ezenkívül még az évenként szokásos fáklyásmenetről is, s végül abban állapodtak meg, hogy tekintettel az utvonat közeli fekvő sok gyulékony sátorra, bodéra, azt az idén nem fogják megtartani. Az ünnepélyt megelőző este azonban körmenet lesz, amelyen a fáklyákat a tűzoltóságtól kölcsönkért tűzoltó lámpások fogják pótolni. Az utvonat még nincs ugyan megállapítva, de a rendező bizottság ez uton is felkéri a közönséget, hogy március hó 14-én este, ablakait kivilágítani sziveskedjék.

TÁVIRATOK.

Az „Imperatrix” menekültjei.

Trieszt, március 5. A Castre Lloyd gőzös, mely az Imperatrix életbenmaradottait idehozta, ma reggel öt órakor ideérkezett. A Pluto vonat-hajó partraszállította a matrózokat. A Lloyd társaság palotája elé nagy tömeg gyűlt, köztük a megmenekültek hozzátartozói, főképen asszonyok, kik türelmetlenül várták, hogy férjeiket viszontlássák. A Castre fedélzetén negyven matróz érkezett, az elmerült gőzös kapitánya és tisztjai a Galicia fedélzetén csak holnap érkeznek. A menekültek leírják azokat a szenvedéseket, melyeket a szerencsétlenül járt gőzös fedélzetén kiállottak. A mentőcsónakok legnagyobb része elpusztult és amikor másnap a tenger valamivel csendesebb lett, a hajóroncsokból néhány tutajt tákoltak össze, melyen néhányan a bátrabbak közül megkísérlették, hogy a partot elérjék. Az Imperatrix roncsa ezalatt egyre mélyebben süllyedt.

— Hallgass nyomorult, ordított fel az ember. Miért kizozol?

— Ne légy olyan furcsa... te kérdeztél... A leány tovább beszélt:

— Mégis jó, hogy nem lettem gyilkos, lám megsegített az Isten. Ide rendelt téged. Lehet, ha nem jöttél volna: mégis meg kellett volna tennem. Látod ember, ne káromkodj annyit, de ha egyszer elhagynál: emiatt a gyermek miatt, újra nem tudnék élni. Sehóse fogadnának szolgálatba miatta.

— Öld meg akkor mégis...

— Nem merném... én úgy félek, hogy te elhagysz. Ne éljünk így hitetlenül. Menjünk a paphoz...

— Kutyanyelved ne járjon annyit...

A férfi vadul, nyersen beszélt, de valami lágy érzés ott zsi bongott a lelkében és kissé szelidebben folytatta:

— Kutyamájú az asszony mind... a másik is az volt... megcsalt a tulajdon apámmal. Gazok voltak mindketten... te is az vagy. Most hozzám köt a nyomoruság, de ha megesküdnék: te is megcsálnál, te rongyos...

— Nem igaz... te jó voltál hozzám...

— A másikhoz is jó voltam... egyszer... ide hallgass: a tulajdon szememmel láttam, hogy megcsálnak a nyomorultak... A vér elfutotta agyamat... nem tudom, hogy történt, az apám halott volt... Megöltem... Ne reszkess úgy, te... megöltem hát... lezártak,

A gyilkos milliomos.

Órült-e Thaw?

A tárgyalás befejezése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 5.

Thaw Harrynak, a gyilkos milliomosnak szenzációs bűnpöre a befejezéshez közeledik. Nemcsak New-Yorkban, de egész Amerikában, sőt egész világon feszült figyelmet keltett a drámai részletekben gazdag tárgyalás, melynek egyes mozzanatai mintha egy érdekesítő regény részletei lennének.

A tegnapi nap Evans doktor orvosszakértő kihallgatásával telt el. Evans doktor tudományos részletezéssel számolt be arról, minő volt Thaw lelkiállapota a gyilkosság elkövetése idején.

Thaw mohó figyelemmel kíséri a tárgyalás minden mozzanatát. De feltűnik, hogy felesége tegnap nem jelent meg; az a hír jár róla, hogy rosszul van s az ágyat őrzi. A per megkezdése óta első eset, hogy meg nem jelent a tárgyaláson. Yarmouth grófné, Thaw huga is elmaradt. Eljött azonban helyette Carnegiené, Thaw másik huga. Egy újságíró megintervjuolta s Carnegiené kijelentette, hogy Thaw családja olyan tisztelettel néz fel Evelinára, mint egy hősiességű nőre, aki férje iránti szerelmében pörére vetkőztette le lelkének legkényesebb titkait. Az újságíró megkérdezte tőle, mit szándékozik tenni a Thaw-pár, ha a férjet fölmentik.

— Legalább két esztendei utra kelnek. Talán megkerülük a földet, talán egy helyütt telepednek meg hosszabb időre.

Az újságíró azt is megkérdezte, mi igaz azokból a szállongó hírekből, hogy a per után elválk feleségétől Thaw.

— Nevetséges beszéd — felelte Carnegiené. — Elég szomorú, hogy vannak emberek, akik nem restelnek ilyen hitványságot föltenni családunkról. Harry sokkal inkább szereti Evelinát, semhogy el tudná szólni magát arra, hogy valaha is elváljék tőle. Bármi legyen is a pör vége, amíg nekünk egy fillérünk lesz, Evelinának semmi oka a jövője miatt aggodásra.

A tárgyalás Evans doktor kihallgatásával kezdődött, a kit most Jerome ügyész fogott vallatóra. Az orvosszakértő Thaw levelei és végrendelete alapján abban foglalja össze véleményét, hogy Thawon kezdődő elmezavar tünetei jelentkeztek; az elmezavar mindinkább fokozódott s mikor elérte tetőpontját, akkor követte el Thaw a gyilkosságot. Érdekes, hogy az ügyész ezzel szemben már nem is vitatta Thaw beszámíthatóságát. Minden igyekezete annak bebizonyítására irányult, hogy Thaw 1903 óta elmebajos és ma is őrült. A védelem viszont — nehogy az őrültek házába juttassa Thaw-t — azt iparkodik bebizonyítani, hogy Thaw hirtelen és mulékony őrültségi rohamában ölte meg White-t s hogy a gyilkosság óta elméjének épsége helyreállott. Jerome állam-ügyész minden áron arra akarta rábírní az orvosszakértőt, hogy Thaw őrültségét permanensnek jelentse ki; Evans doktor azonban vonakodott Jerome-ot erre a térre követni, a vádlott lucidus intervallumaira hivatkozva. Thaw elméjének állapota, a levelek tanúsága szerint, 1903-ban, a végrendelet tanúsága szerint 1905-ben s maga a gyilkosság tanúsága szerint 1906-ban volt legváltóságosabb.

— És az olyan embert, a kinek elmeállapota 1903-tól 1906-ig ilyen változatlanul veszélyes, nem szükséges orvosi felügyelet alá helyezni? — kérdi Jerome.

— Nem szükséges... feleli óvatosan Evans. — A tüdőbaj is olyan betegség, amely ismétlődhetik; de ha valaki júliusban tüdőgyulladásba esik s meggyógyul belőle, pusztán azért, hogy szeptember havában belé ne essék, nem tartatok vele kurát.

Párisi divatlevél.

A vörös haj alkonya.

Páris, március 1.

Bár a naptár szerint régen vége a farsangnak és hamut hintve a fejünkre, szánva-bánva büneinket, javában benne vagyunk a böjten — igazában mind ebből semmit sem lehet észrevenni. A vigág napról napra nagy, premiére tömegesen van s még ennél is több nyilvános és házimulatság s hogy panaszra sehogyse legyen okunk, egymást éri a sok érdekesnél érdekesebb esküvő. — De nincs is aztán ami jobban kétségbeejt bennünket, mint hogy ha valamely

Félek, hogy valakibe belefojtom a cudar lelket. Eredj...

Az asszony úgy érezte, mintha rászakadt volna a nagy ég a titok sulya alatt. A hideg rázta halálfélelmében. Irtózott is a gyilkostól, aki hozzá jó volt, sajnálta is.

Az otthon maradt embert lázas víziók gyötörték: tépték, marcangolták a lelkét. A vér agyára tolt és az alacsony gerendán lógó kötelet méregette. Akkor egyszerre kinosan nyögve mást gondolt.

— Előbb kiszabadítom azt a másikat... vallomást teszek a törvényen...

Inge ujjával, amit az asszonya mosott fehérre, letörülte arcáról a halálos verejtéket. Majd odafordult az ágyhoz, hol a nyomorék gyermek aludt. Ember formája is alig volt.

Rá se nézett, egyet szoritott azon a vézna kis nyakon s egy hitvány élettel kevesebb volt a földön.

— Meggértem az anyádnak, hogy halás leszek hozzá, addig nem rothadok el... Egyuttal ezt is bevallom törvénytudó apádnak... És ment.

— Az emberi lélek a legnagyobb kaosz a világon, mit a műveletlen, a paraszt elemezni nem tud, de olykor az élet problémákat vet föl az egyéniségükből, hogy a tanult, művelt léleknek legyen min tépelődnie.

előkelő társaságbeli házaspár egyszerre csak arra határozza el magát, hogy csendben, titokban mondja el egymásnak a holtomiglant, a nyilvánosság teljes kizárásával. No hát akármit mondanak is, ez nem illik. Hiszen alig várjuk az ilyen esküvőt, hogy lássuk, a fiatal menyasszony ruháját minő csipke díszítette, milyen volt az örömanya ruhája stb. Hogy tessünk enélkül összehasonlításokat?

Még szerencse, hogy a premiérek nem a nyilvánosság kizárásával tartják meg. Itt már aztán van min legettetni a szemünket s igazán mondhatom, hogy talán az egész világon nincs párja annak az izlésnek, aminőt a mi művésznőink a színpadon kifejtnek. — A „Madame Tamtnlat”-ban Cheirel kisasszony például valóságos csudát fejt ki izlés dolgában. Az első felvonásban fiatal özvegyet ad, aki még félgaszt visel. A ruha fehérselyemre varrott dohánybarna túll, amelyet dus aranyhímzés díszít.

Amikor a második felvonásban megjelenik a színen, már újra férjhez ment és ekkor ezüstszerűke bársonyruhában látjuk, amelyet ezüsthímzés és könnyű, valódi csipke díszít. Minden ruhája közt azonban a legszebb, a harmadik felvonásbeli pezsgőszin posztó-ruha, amely elől és hátul kivágott, de csak éppen annyira, hogy a nyak szabad. A nagyon díszes ujj csupa apró csipkefodor és posztó-csik. A művésznő erre a ruhára áttört csipkekabátot borított, ami kabátnak ugyan kissé lenge, de dísznek igen szép.

Egyebekben pedig, a vörös haj kezdi a divatját mulni. Már nagyon is általános és közönséges lett. Alig lehet Párisban mást, mint sötétvörös haju nőt látni. Most aztán azt eszelték ki, hogy fehérre rizporozzák a hajukat az üdearcu, fiatal hölgyek. Ez általánossá ugyan egyhamar nem válik, mert akinek fáradt, hervadt az arca, annak lesz esze, hogy nem tünteti fel még jobban ezt a fogyatékoságot. Az igaz, hogy ezen is segíthet. Lehet szint adni az arcnak, ideig-óráig el lehet tüntetni a ráncokat, fényt lehet adni a szemnek s ha mindez mesterséges is, a fő, hogy a hatás meglegyen, amelynek teljességéhez hozzájárul egy jól megválasztott — mosoly s egy kecsesen megkötött fátyol. Yvette.

A Varjassy-bankett epilógusa.

Pofozkodó Rákóczisták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 5.

Hasábos cikkekben számoltunk be azokról az ünnepségekről, amelyet az aradi polgárság Varjassy Lajos polgármesterré választása alkalmából tiszteletére rendezett. Közöttük díszes helyet foglalt el az a lakoma, amelyet a Rákóczi-asztaltársaság tagjai tartottak a Magyar Király-vendéglőben, hogy védnöküknek polgármesterré való választása fölött saját otthonukban is méltó kifejezést adjanak.

A banketten elhangzott ünnepi szónoklatokon kívül, amelyekről híven tudósítottunk, történt azonban más is, amiről csak néhány Rákóczista tudott s ami csak ma pattant ki egy járásbírósi tárgyalás során. A Magyar Király-vendéglőben tartott lakomán ugyanis két ünneplő asztaltársasági tag megfeledezett a lakoma ünneplőségéről és nagyszerűségéről és mert régi haragosa volt egyik a másiknak, csunyán összeverekedtek. Dicséretekre legyen mondván, hogy magán a lakomán még csak szóbeli inzultusokkal traktálták egymást. A tettegességek és pofonok nem az ünnepség színhelyén, a nagyteremben, hanem félreeső helyen estek, ahol a Rákóczisták — mindkettő szerencsétlenségére — véletlenül egymásra akadtak.

Természetes, hogy a két összeverekedett iparos, Varga János kárpitos és Krenner János asztalosmester, akik az aradi butorszövetkezetnél történt botrányok miatt nem szeretik

egymást, nem küldték el egymáshoz segédekkel, — pedig ezt is megtehették volna, mert mindkettőnek van — hanem bírói utra tereltek a dolgot és az igazságszolgáltatás sujtó karjával reperáltatták a becsületükön ejtett folytonossági hiányokat.

Ma tárgyalta a Rákóczi-lakomának ezt az epizódját Zih József albiró, aki előtt Varga és Krenner, részben mint magánpanaszosok, részben mint vádlottak állottak. Mindenik a másikkra háritotta a perdöntő „kikezdés”-t és csak abban egyeztek meg a vallomások, hogy a Rákóczisták a szóban forgó bűncselekmények — szóbeli és tetteges sertések — elkövetésének időpontjában a jólismert borközi állapotban voltak, amely tudvalevőleg indulatossá és heveskedővé teszi a legjámborabb természetű asztaltársasági tagokat is.

Zih albiró a tárgyalás befejeztével itélethozatalra visszavonult volna, ha lett volna hova. De minthogy a járásbírósnál az igazság mérőinek nincs hova vonulniok, rövid mérlegelés után kihirdette ítéletét, amely körülbelül emígyen szól:

Varga János és Krenner János bűnösöknek találtnak a könnyű testisértés vétségében és nehogy a bíróság elfogultnak lássék, a kárpitos- vagy az asztalos-ipar javára, mindkét Rákóczista, János és iparos egyformán 40 korona fő- és 10 korona mellékbüntetésre ítéltetik.

A pofozkodó bankettezők — felebbezésen kívül mást nem tehetvén — savanyu arcokat vágtek a bírói döntés hallatára. És felebbeztek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: Déryné ifiasszony, színmű. Bemutató előadás. (Bérlet A.)

Csütörtök: Déryné ifiasszony, színmű. (Bérlet B.)

Péntek: Déryné ifiasszony, színmű. (Bérlet C.) Szombat: A Vig özvegy, operette. Zilahyné-Singhoffer Vilma vendégfőléptével (A. bérletszűnet)

Vasárnap: Gül-Baba, operette. Zilahyné-Singhoffer Vilma vendégfőléptével (B. bérletszűnet.)

* A zsidónő. Halevi örökbecsű operája került ma színpadra, hosszas előkészületek után, nagyon gyenge érdeklődés mellett. Az előadás, kisebb hiányokat leszámítva, élvezetes volt. Ferrari Elezárja kitűnő alakítás volt, a negyedik felvonás nagy szóló-áriáját szívhez szóló melegséggel, művészi izléssel énekelte. Schubert Jenny a második felvonásbeli szerelmi dal magyarul énekelte, nagy sikert és elismerést szerezve igyekezetéért. Kapossy Józst többször megtapsolták. Hunyadi jó főpap volt. Faludy egyáltalában nem tud beilleszkedni egy opera anzambéléjébe. A zenekar a gondolkás kivételével derekasan működött, a gondolkásnak még egy pár privát órára volna szüksége, mielőtt szólót játszatnak vele. H. G.

* A Déryné ifiasszony bemutatója. A Herczeg Ferenc estéje lesz a holnapi, meg az utána következők is. Magyarországnak ez idő szerint legnépszerűbb írója Herczeg és joggal, mert ő az a kivételes egyéniség, akiben a tisztult európai látás a zamatos és mindig ideális magyarsággal ölelkezik. Legújabb darabja, a Déryné ifiasszony, melyet holnap, szerdán este mutatnak be az aradi közönségnek, egy darab magyar kulturális életet visz a színpadra, egy színes, küzdelemmel és erővel teli világot, amelyből lassan, lépésről-lépésre bontakozik ki a mai magyar modern színjátszás. A multnak hatalmas tárlatát nyitja meg számunkra a Déryné ifiasszony. Herczeg Ferenc nemcsak mint író, hanem mint ember is nagyon közel áll az aradi közönséghez, amelynek így valósággal ünnepe lesz a holnapi premier. A darab főbb szereplői a következők: Novák Irén, Körössi Juci, Harmath Józsa, Keszler, Beregi, Borbély, Bácsné, Szathmáry, Dilly, Várnay, Kulcsár.

— Zilahyné aradi vendéjátéka. Zilahyné S. Vilma asszony, aki három évig primadonnája volt az aradi színháznak, visszavágyik itteni sikerei színhelyére. Vendégszerepelni fog Szendrey társulatánál s ez a viszontlátás kétségkívül nem lesz érdektelen. A művésznő szombaton, március 9-én A) bérletszűnetben, Lehár operettjében, a „Vig özvegy”-ben lép fel s mint Glavari Hanna mutatkozik be az aradi közönségnek. Vasárnap folytatja vendéjátékát s a Gül-Babában Gábor diákokat játsza el. Ez az előadás B) bérletszűnetben megy, egyébként rendes helyárrakkal.

Baleset a színházban.

Érdekes helyszíni szemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 5.

Érdekes ügyet tárgyalt ma az aradi törvényszék egyik polgári tanácsa. Az ügy előzményei visszanyulnak Ujházi Ede tavalyi vendégszereplésének idejébe, amikor egyik estén az előadás végeztével súlyosabb természetű baleset történt a színházban.

1906. április 20-ikán este Ujházi vendégszereplése alkalmával a színház zsufolásig megtelt, úgy hogy az orkesztert is nézőtérre alakították át, állványokkal és deszkákkal két sor ülést helyezve el rajta. A sugólyuk mellett azonban a kis-ajtónál üresen hagytak egy kis részt, hogy az ajtót, — amelyen a sugólyuk ki és bejárni — ki lehessen nyitni. Ez a rés volt oka a balesetnek. A sugólyuk mellett foglaltak helyet Bárdos Marcell könyvtartó és neje. Mikor az előadás véget ért, Bárdosék felöltözöttek és menni készültek. Alig tett azonban az asszony egy-két lépést, hirtelen elvesztette lábát a földet és belezuhant a sugólyuk számára nyitva hagyott részbe. A férje, mikor nejét elcsuszni látta, elakarta kapni az asszonyt, hogy a zuhanástól visszatartsa, de ő maga is beleesett egyik lábával a lyukba.

A szerencsétlen házaspárt Berecz Ferenc alkaptány emelte ki kellemetlen helyzetéből. Mindketten lábukon sérültek meg, de míg a férfi sérülése jelentéktelen volt, az asszony néhány héten keresztül ágyban feküdt. A sebesülteket az első segélyben Tisch Mór dr. tb. főorvos részesítette, aki továbbra is hat héten át naponként gyógykezelt az asszonyt. Emiatt Bárdos Marcel né Szendrey Mihály ellen gyógykezelési és idővesztési költség címén 360 korona iránt pert indított.

Ebben az ügyben tartott ma tárgyalást a törvényszék büntetőtanácsa, amelynek tagjai Ribitzey Ferenc, Kovács Marcell és Uray József törvényszéki bírák voltak. Szendrey Mihályt Tolnai János dr., Bárdos Marcellét pedig Avramescu Vazul dr. radnai ügyvéd helyettese, Friedmann Ignác ügyvédjelölt képviselte. A bíróság előbb hat tanút: Sáriot Domokos főkapitányt, Berecz alkaptányt, Virágh Lajos főmunkost, Kulcsár Lajost, Ajtay Károly volt színházi gondnokot és egy színházi díszítőt hallgatott ki. Minthogy a tanuvallomásokból a bíróság eligazodni nem tudott, helyszíni szemlét rendelt el, amelyet harminc napon belül fognak megtartani.

A szemle megtartásakor köteles az igazgató az orkesztert ugyanugy kitölteni, a székeket épűgy felrakni, mint ahogyan azon az estén volt, amikor a baleset történt. A helyszíni szemle elé mindkét fél érdeklődéssel néz, mert ennek kimenetele döntő lesz az ítéletre nézve. Akkor fogják ugyanis eldönteni, hogy kit terhel a felelőség a gondatlanságért és az ebből keletkezett súlyos kimenetelű szerencsétlenségért.

A veszthely sorsa.

Az a mozgalom, amelyet az *Aradi Közlöny* a vértanuk veszthelyének megszerzése iránt indított, élénk rokonszenvre talált Arad előkelő társadalmában. Általánosan foglalkoznak a tervvel, amelyről belátják, hogy feltétlenül és mielőbb fogantatandó. Többféle terv merült fel arra nézve, hogyan lehetne azt a néhány holdnyi területet megszerezni a nemzet részére, újabban azonban olyan eszmék kerülnek forgalomba, amelyek egyrészt alkalmasak arra, hogy a könnyen hívőket megtéveszték, másrészt pedig — ha keresztülvitejük sikerülne, ez arculesapása lenne a magyar nemzet önértetének és tekintélyének. Mert mikor a nemzet érdekében valamely magasabb cél eléréséről van szó, még az eszközökben is válogatásnak kell lennünk. Félre kell tenni a nyárspolgári, hétköznapi eszközöket és fogásokat, amelyek igen célszerűek, jók lehetnek üzleti szempontokból, de visszatartók akkor, mikor egy oly tiszta és nemes célra használják őket, mint a minő például a veszthely megszerzése.

A veszthely szomszédságában lévő néhány hold területet okvetlenül, minden áron meg kell szerezni, mert helytelen dolog, hogy aki kegyeletének akar adózni, ezt csak egyesek magántulajdonának károsításával teheti. Minden áron meg kell szerezni, de nem akárhogyan. Ha nyíltan, becsületesen még jó pénzért sem adják oda azt a területet kegyeletes célra, ki kell sajátítani.

Igen ám, de a hazafiságnak nincsen ilyen kisajátítási joga — vetik ellen azok, akik a magyar törvénykönyvben járatosak. S ebben teljesen igazuk van. Az 1881. XLI. t.-c., amely a kisajátításról szól, bőven és részletesen megemlékezik a kisajátítás minden lehetőségéről — csupán a hazafiúi érzés szempontjából netán szükséges kisajátításról feledkezik meg teljesen. Tétéles törvényünk tehát nincs a kisajátításra, de szerencsére, meg van adva a lehetőség arra, hogy az a ház, mely az 1881. XLI. t.-c.-ben e tekintetben mutatkozik, pótolható legyen. A törvény 1. §-a kimondja, hogy kisajátításnak csak közérdekből van helye s e paragrafus 13-ik pontja szerint: mindazon esetekben is, melyekben a kisajátítást külön törvény állapítja meg.

A közérdek nyilvánvaló abban a mozgalomban, amely a veszthely megszerzése körül megindult, s e kérdés felmerülése ime alkalmat ad arra, hogy oly hiány pótolassék a magyar törvénykönyvben, a melyre, mint ez a mostani sajnálatraméltó helyzet is mutatja, nem számítottak törvényhozóink.

Vagy általánosságban, vagy ez egy esetre vonatkozólag, de okvetlenül törvényt kell alkotni arra, hogy a hazafiúi érzés szempontjából netán szükséges területek, ha a tulajdonos beleegyezésével meg nem szerezhetők, kisajátíthatók legyenek. Ha például a tűzbiztonság, egy utca szabályozása, — vagy egy fogház körül tekintetbe veendő óvatosság elég ok arra, hogy valamely utban lévő ingatlan jogos tulajdonosától törvényes uton megszerezhető legyen, mennyivel magasabb ok a hazafias szempontból való kisajátítás lehetőségének megteremtése.

Lehet, hogy tudva és akarva hagyták ki az idézett törvényből az ez irányú intézkedéseket, mert nem tételezték fel, hogy akad valaki a hazában, aki, ha valamely megszentelt hantnak, vagy emléknak birtokosa, ne tenné azt önként s örömmel a haza oltárára — ha kéri. A reális élet azonban rácsfolt ez idealistákra és bizonyos, hogy az idők folyamán még számtalanszor rájuk fog cáfolni, mert a hazafias érzés olyan adomány, amely nem adatott meg mindenkinek.

Törvényt kell tehát alkotni s Arad megye törvényhatóságának közgyűlésére hárul a hazafias feladat, hogy ez irányban sürgős felterjesztést intézzen az országgyűléshez egy ily irányú kisajátítási törvény létesítése iránt. Mi pedig reméljük és elvárjuk a magát nemzetinek nevező kormánytól, hogy meg fogja ragadni az alkalmat, hogy a negyvennyolcas eszmék vértanuival szemben — most, amikor játszva megteheti — ő is lerójjja a kegyelet adóját.

Polónyi bucsuja.

A vigéctet kirugják. Miközben repül, visszakialt:

— Szolgálhatok talán elsőrendű gummitalppal?

Polónyi Géza: (miután kidobják a Bürgből, visszakialt.)

— De hogyha valami jogi tanácsra lesz szükség, csak forduljanak hozzám!

A király — Polónyi ellen. Nem engedte maga elé. Megtagadott bucsukihallgatás.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, március 5.

Kevés miniszternek volt csufosabb bukásában része, mint Polónyi Gézának, a volt igazságügyminiszternek. Fölmentésekor sem a parlament, sem a király nem sajnálkozott távozásán, munkásságát érdemesnek nem mondták és a szokásos szépségflastromot, valamilyen erdőt sem tüzték a mellére. De nemcsak az elismerést tagadta meg tőle a felség, hanem azt a minden bukott miniszternek kijáró kihallgatást, amelyen a volt miniszter elbucsuzik a királytól és megköszöni a beléje helyezett legfelsőbb bizalmat.

Egy fővárosi estilap értesülése szerint Polónyinak rendkívül rosszul esett ez a bántó mellőzés és mindent elkövetett, hogy kihallgatást kapjon a királytól. A kabinetiroda azonban közölte a Polónyi érdekében interveniáló Zichy Aladár miniszterrel, hogy *a király nem akarja az ex-igazságügyminisztert audiencián fogadni.* Ez ellen természetesen nincsen apelláta és a magyar Cincinnatus egy nagy keserőséggel többel vonult vissza köröskényi birtokára.

A kihallgatás elmaradásáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

A bukott minisztereket a király még mindig fogadta bucsukihallgatáson, Polónyi Gézát azonban nem hívták meg az utolsó audienciára, bár interveniált Wekerle Sándornál is. A minisztertanácsban azután, amelyet Polónyi lemondása ügyében tartottak, Andrássy Gyula és Zichy Aladár kifejezték azt a nézetüket, hogy a bucsukihallgatás eszméjét ezuttal opportunus szempontjából jó volna elejteni. Polónyi azonban ragaszkodott hozzá és kívánságához különösen Kossuth Ferenc támogatását nyerte meg.

Ezután Zichy Aladár gróf legközelebbi bécsi útja alkalmával a kabinetirodában szóbeli előterjesztést tett Polónyi kihallgatásáról. A felelet ez volt:

— *A király nem hajlandó Polónyit fogadni.*

Amikor Zichy e hírrel Budapestre jött, Polónyi *könyörgésre fogta a dolgot, majd botránnyal fenyegetődött*, hogy nem engedi magát elcsapni, mint egy kocsist s legalább az általános kihallgatás során jelenhessék meg a király előtt. Mert — mondotta Polónyi — az a körülmény, hogy a fölhangzott vádak alapján *a király nem ereszi többé színe elé a volt minisztert* még a sablonos bucsukihallgatásra sem, példátlan a bukott miniszterek történetében és a bíróság előtt, amely elé lépni ő épen miniszter-társainak határozatára határozta magát, igen rossz fényt vet rá.

Hiába volt minden, még az általános kihallgatás során sem engedte a király maga elé Polónyit.

Öngyilkos urilány.

Halál a síneken.

Az idegbaj áldozata.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, március 5.

Egy szép, fiatal debreceni urilány dobta el magát tegnap az életet. A fiatalágnak életösztönét le tudta győzni benne ennek a modern, lázas kornak a betegsége, az idegbaj, mely az emberi akarat feletti erejével szétrombolt a lelkében minden szálat, amely az élethez s a hozzátartozóihoz fűzte. Tegnap délelőtt a robogó vonat elé vetette magát s az halálra gázolta.

Az öngyilkosság részletei az alábbiak:

Tegnap délelőtt 11 órakor a Balmazújváros felé menő személyvonat elé a töltés mellett elfutó gyalogutról egy fiatal leány ugrott s a muffjával a szemét eltakarva, bizonyára, hogy a halálos ugrás rettenetes pillanatát ne lássa, a mozdony elé vetette magát. Kasza Gyula mozdonyvezető azonnal ellengőzt adott s mikor néhány pillanat múlva megállott a vonat, a kocsiából kiugrált közönség elé rémes látvány tárult.

Az öngyilkos leány derékban kettévágva, párolgó vértócsában, holtan feküdt a sínek között, elvágott balkarját pedig messze kidobta a pályáról a gyilkos mozdony.

A szerencsétlenségről azonnal értesítették a rendőrséget, melynek részéről Bikfalvy rendőrbiztos megjelent a színhelyen, hogy az esetről jegyzőkönyvet vegyen fel és megállapítsa a halott kilétét. Az öngyilkos magasabb termetű, 23-25 év körül levő nagy kék szemű, sötétbarna haju nő volt, ruházata, fekete bársony kabátja, nagy boája, fekete szövet ruhája s külseje is uri származásra mutattak. A muffjában egy zsebkendőt találtak, melyen S. E. monogram volt. Kilétét azonban nem sikerült megállapítani.

A rendőrbiztos beszállította a közközház hullatérmebe a halottat. A kórház személyzete azonban rögtön felismerte az öngyilkost, mert egy izben idegbetegsége miatt hosszabb ideig ott ápolták. Szőke Emmának hívják, Szőke Imre nyugalmazott vasuti hivatalnok leánya, aki idegbaja miatt követte el végzetes tettét. A szerencsétlen öngyilkos leány szülei és huga a Vörösmarthy-utcán laknak, bátyja pedig, Szőke Imre dr. a kereskedelemügyi miniszteriumban bányabiztosi állást tölt be.

A mélyen sujtott család iránt igen nagy a részvét az egész városban.

HIREK.

A virilisták ellen.

Arad, március 5.

A napokban érdekes átirat érkezett Arad városához két törvényhatóságtól. A virilizmus eltörléséről van bennük szó s ehhez kérik a város hozzájárulását. A kérelem mindenesetre igen különös, noha az országban minnenfelé s így nálunk is meg lehetős demokratikus áramlatok tapasztalhatók. Tartunk azonban tőle, hogy ez a demokratikus szín, amely ezeken az átiratokon átömlik, csak afajta szinpompa, mint amilyen a rovarévó virágoké, s arra való, hogy lépre csalja a gyanutlanokat.

Hogy milyen lehetetlen dolog ez a kérelem a magyar társadalmi és politikai élet jelen állapotában, kiviláglik, ha megfontoljuk, hogy a társadalom azon elemeit akarják kizárni a közéletbe való intenzív befolyásból, akik annak legnagyobb terheit viselik. — Már pedig, bármennyi érzék is lakozzék valakiben a közélet iránt, feltétlenül el kell fogadni a tételt, hogy sokkal jobban és alaposabban ismeri és ismerheti például a törvényhatósági élet ügyes-bajos dolgait, valódi szükségleteit, a fejlesztés és fejlődés irányait, előnyeit, hátrányait, esetleg tévedéseit az, aki annak a törvényhatóságnak az adózás révén is egyik fentartó tagja. Ez az elv némileg ellentétben áll ugyan a demokratikus világnézettel, de hiszen nem minden elv szentírás a maga meztelenségében s a reális élet oly óriási konglomerantum, amelyből megtisztult elemeket levezetni esetleg lehet, de amelyek a maguk ideális tisztaságában örökké utópiák maradnak.

A szőnyegen lévő esetben is legfeljebb arról lehet szó, hogy a községi és törvényhatósági törvények demokratikusabb alapokra fektetessenek. A virilizmus eltörléséről beszélni azonban ma még nagyon is időszzerűlen.

Időszzerűlen különösen addig, amíg az általános választói jog meg nincs. Az pedig, a koalíciós kormány kegyelméből, tudja ég mikor lesz. De hát addig is be kell valami kis maszlagot adni az országnak s meg kell rendelni egy kis demokratikus áramlatot, nehogy valaki megvádolhassa a kormányt azzal, hogy fázik a dologtól.

Igen helyesen cselekedett Arad városa, mikor a minap hasonló ügyben érkezett átiratokat egyszerűen ad akta tette s nem nyújtott segédkezet egy olyan mozgalomhoz, amely lényegében semmi egyéb, mint amolyan *filius ante patrem*. Lássuk előbb az általános választói jogot!

— **A Batthyány-émlékmű nyertese.** *Budapest-ről* táviratozzák: A Magyar mérnök- és építészegylet díjat tűzött ki *Batthyány* Lajos gróf, a vértanuhalált halt első miniszterelnök emlékművének elkészítésére. A zsűri, amely ma döntött a beérkezett pályaművek fölött, az első díjat *Pogány* Mórícnak ítélte oda. A pályanyertes terv szerint a Szabadság térre tervezett emlékmű egy 10 méter magas piramisból áll, amelyen örök lámpa fog égni.

— **Apponyi a gazdasági önállóságért.** *Kolozsvár-ról* táviratozzák: *Apponyi* Albert gróf ma résztvett a kolozsvári magyar védőegyesület ifjúsági osztályának, a *Sorompó-Ligának* ülésén s a közönség kérésére beszédet is mondott. Beszédében fölhitva az ifjúságot, hogy egyesüljön egy célért, amely beleilleszkedik a

nagy főcélba: a nemzet számára megszerezni a nemzeti élet teljességének minden föltételét és egy teljesen önálló és független nemzeti állam összes attributumait. E nagy főcél felé való haladásban egyik leglényegesebb mozzanat a gazdasági önállóság.

— **Városok a virilisták ellen.** A városok és vármegyék törvényhatósági bizottságainak egészséges és szabad működését, a közérdeket tekintve, a virilis intézmény bizonyos fokig feszélyezi, mert a virilisták érdeke rendszerint nem azonos a nagyközönség érdekével. Győr város törvényhatósága most átiratot intézett ez ügyben Aradváros és megye közönségéhez és kéri, hogy vele együtt intézzenek feliratot a képviselőházhoz a virilis intézmény eltörlése végett. Az átirat ezenkívül a vármegyei önkormányzat teljességének visszaállítását is kéri.

— **A nemzetiségek obstrukciója.** *Budapest-ről* táviratozzák: A nemzetiségi párt ma este négy órahosszat tartó értekezletet tartott, amelyen az *Apponyi* Albert gróf által beterjesztett tanítói javaslatokkal foglalkozott. Végleges határozatot nem hoztak, mert ezt attól teszik függővé, hogy milyen választ ad *Wekerle* Sándor miniszterelnök *Metianu* román érseknek arra a memorandumra, amelyet az a görög-keleti román egyház nevében át fog nyújtani. — Az értekezleten megállapították azt is, hogy a görög-katolikusok is erősen ellenzik a javaslatot és memorandumot készítenek ellene. Még nincs eldöntve, hogy megobstruálják-e a javaslatokat a nemzetiségi képviselők? Ha a képviselőházi vita alatt valami közbejön, akkor *nem fognak elállani attól, hogy a technikai obstrukció eszközéhez ne nyuljanak.* Nézetük szerint különben oly nagy anyag áll rendelkezésükre, hogy a vita végét be sem lehet látni.

— **Hajdu Gyulát elcsapták.** *Budapesti* tudósítónk táviratozza: Az állami számvevőszék fegyelmi tanácsa ma tárgyalta *Hajdu* Gyula számszéki irodatisztnak ismeretes aktaügyét. A tanács a következő ítéletet hozta:

Miután itt esküszegéssel elkövetett súlyos vétségéről van szó, minthogy a kezelőtisztaszempontjából az első kötelesség a hűség, a hűséget pedig *Hajdu* megszegte s a további bizalomra igényt nem tarthat: a tanács sajnálattal bár, de *kénytelen* *Hajdu* Gyulát állásától fölmenteni. A fegyelmi szabályzatnak 23. szakaszát *méltányosság*ból úgy alkalmazta a tanács, hogy *Hajdu*tól csak az itteni számszéki állásával kapcsolatos illetményeit vonja meg, míg többi igényeit nem érinti. Eszerint továbbra is épségben marad csendőrségi nyugdíja.

A kihirdetett ítéletet vádoltal, aki személyesen nem jelent meg, írásban fogják közölni.

— **Tilos a slepp!** *Budapest-ről* táviratozzák: A fővárosi egészségügyi bizottság legközelebb egy indítványt fog tárgyalni, amely szerint tiltsa meg a törvényhatóság a fő áros belterületén a nőknek, hogy az utcán sleppes ruhát viselhessenek.

— **Váltóhamisító aradi vivómester.** *Szántay* Ferenc aradi vivómestert, akit a rendőrség tegnapelőtt a *Sternberg* Ármin és társa hangszergyáros cég sikkasztás miatti feljelentése miatt letartóztatott, ma a kir. ügyészség szabadlábra helyezte. *Szántay*t azonban nemcsak ezzel a bűnnel vádolják. A vivómester ugyanis *Szudy* Elemér aradi lapszerkesztő nevére *több váltót hamisított.* Egy 800 koronás váltót *Kalmár* József aradi műszerésznel helyezett el egy bicikli vételára fejében, egy 360 koronás váltóért *butorokat* vett *Gintner* Ádám butorkeres-

kedőtől és egy 80 koronás váltóval a *Vas* szállodában fennálló tartozását fedezte. Mindhárom váltóért *Szudy* Elemér pórolt be. A régebben folyó váltóügyekben azonban *Szudy* kifogással élt és egyúttal bünvádi feljelentést is tett *Szántay* Ferenc ellen, akinek e váltóhamisítások miatt is felelnie kell még a hatóságok előtt.

— **Az új intendáns.** Boldogult gróf *Keglevich István*ról azt hitték, hogy vele az utolsó intendáns szállott sirba. Mindenki azt gondolta, hogy ez az intézmény nem fog többé föltámadni. Nos, az intendáns föltámadt. Tudvalevőleg az állami színházak, a Nemzeti Színház és az Operaház nemsokára a belügyminisztérium hatásköréből a közoktatásügyi miniszteriumba helyeztetnek át. *Apponyi* Albert gróf kultuszminiszter a színházi ügyekre azonban nem óhajt közvetlenül jelentékenyebb befolyást gyakorolni és így elhatározta, hogy az állami színházak élére intendánst állít, akinek személyére nézve már megállapodás is történt. Fentatással közöljük a hírt, — írja az *Ujság* — melyről ma este művészi körökben teljes határozottsággal beszéltek, hogy az intendáns *Széchenyi* Béla gróf koronaőr lesz, a magyar arisztokraciának egyik legműveltebb tagja, aki a művészet iránt mindenkor nagy rokonszenvet tanusított. Az állami színházak direktorai között érthető föltűnést keltett ez a hír. Illetékes helyen, ahova ez ügyben kérdést intéztünk, azt a választ kaptuk, hogy a kinevezésről egyelőre nem tudnak semmit.

— **Író és főhadnagy párbaja.** *Bécs*-ből táviratozzák: Egy itteni kabaretben *Grünbaum* Frigyes író együtt mulatott egy kabaretbeli hölgygel, akire *Elekes* 14. huszárezredbeli főhadnagy sértő megjegyzést tett. *Grünbaum* provokáltatta *Elekest*, mire a segédek kardpárbajban állapodtak meg, amelyet ma vívtak meg a felek a bécsi tiszti lovagló-iskolában. A második összecsapásnál *Grünbaum* a vállán, *Elekes* pedig a karján kapott erős vágást, mire a segédek a párbajt beszüntették.

— **Állami segély az iparostanonciskolának.** *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a városhoz ma leiratot intézett, a melyben tudatja, hogy az aradi iparostanonciskola 1906—907 tanév szükségletének részben való fedezésére 2000 korona államsegélyt engedélyezett.

— **Odilon ismét férjhez megy.** *Berlin*-ből táviratozzák, hogy a *Tageblatt* a következő bécsi táviratot közli: Arról értesülünk, hogy *Odilon* Helén, akinek férje, *Rakovszky* Ferenc, a napokban halt meg, legközelebb ismét férjhez megy és pedig *Pecsics* zágrábi gyógyszerészhez, aki — mint ő mondja — *szorongatott helyzetében mindig hű barátja volt.*

— **Halált okozó pofon.** Különös haláleset történt vasárnap *Mákó* kolozsmegyei községben. Nagy Sándor odaváló parasztgazda rövid szóváltás után arcul ütötte vejét, *Kovács* István szintén *mákói földesgazdát.* Az ütésnek végzetes következménye lett. *Kovács* ugyanis megtántorodott s hanyatt esett s anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Nagy Sándor ment maga be *Kolozsvárra,* hogy bejelentse az esetet az ügyészségnek. Nem tartóztatták le.

— **A káplánok sztrájkja.** *Lemberg*-ből táviratozzák: *Stanislaw*-ban a katolikus káplánok sztrájkba léptek, mert sérelmesnek találják a róluk szóló rendelkezéseket. A plébános kénytelen volt a lembergi szemináriumból kiségitő papokat kérni.

— **Amerikában letartóztatott sikkasztó öngyilkossága.** *Budapesti* tudósítónk jelenti: *Weiss* Lipót kapuvári születésű 21 éves pénztáros, aki

a *Vidor* Pál árnevet is használja, a múlt hó közepén 6000 korona elsikkasztása után megszökött Budapestről. Szökése előtt ellopta *Lauffer* Ignác joghallgató leckeönyvét s abba a saját arcképét beragasztva, a „Kaiserin Augusta” hajón Hamburgon át Amerikába utazott. A főkapitányság távirati megkeresésére a newyorki magyar-ösztrák főkonzulátus a partraszállás alkalmával a sikkasztót letartóztatta. A kivándorlási hatóság *Weisz* Lipótot deportálásra ítélte. A *Batavia* hajón kellett volna visszazállítani Európába. A hajó elindulása előtt *Weisz* öngyilkossági kísérletet követett el. Életveszélyes sérülésekkel a newyorki kórházba szállították.

— **Rablógyilkossági kísérlet a fővárosban.** Budapesti tudósítónk jelenti: *Szmotlach* Simon cipész-mesternél néhány hét óta dolgozott *Szpál* József 18 éves aranyosmaróti születésű cipész-segéd. Az éjjel 11 órakor a lebecsátott redőnyön erősen zörgettek. *Szmotlach* kérdésére, hogy ki van kívül, *Szpál* József bebocsátást kért, mert — mint mondotta — kitették lakásáról és hajléktalan. A mester beengedte, de *Szpál* alig hogy belépett, felkapott egy sámfát és azzal *Szmotlach* fejbe ütötte. *Szmotlach* csak kisebb sérülést szenvedett, átnyalabolta a merénylőt és birokra kelt vele. *Szpál* bestiális módon védekezett és össze-vissza harapta a mestert. Kezén, mellén és nyakán harapta meg. *Szmotlach* végre sikerült kiszabadulni, kiugrott az utcára és a merénylőre rázárta az ajtót. Azután a ház-mester és egy rendőr közbejöttével bementek a boltba és a védekező segédet megkötözve behozták a főkapitányságra. *Szpál* itten kezdetben azzal védekezett hogy ő egyáltalán nem is tudja, miért támadt a mesterre, később beismerte, hogy meg akarta gyilkolni és kirabolni. Ugyanis a mester tegnap elmondotta, hogy 480 korona van nála, mely pénzért ma bőrtakarót akar vásárolni. A részeges legényt, aki a házbérét nem fizette, tegnap kidobták lakásából és ekkor elhatározta, hogy megszerzi a mester 480 koronáját, ha másképpen nem lehet, úgy gyilkosság árán is. *Szpál* Józsefet a rendőrség erre letartóztatta.

— **Összeesett a színpadon.** Bécs-ből táviratozzák: A bécsi *Raimund*-színházban ma volt bemutató előadása a *Meine Gefährtin* című színműnek, amely a házasság fölbontásának témájával foglalkozik. A darab egyik főszereplője, a magyar származású *Hetsey* kisasszony az első jelenet után elájult és nem tért többé magához, úgy hogy az előadást félbe kellett szakítani és nem is lehetett folytatni. A színésznőt lakásán ápolják.

— **A sajtó sztrájkja.** Svájc-ból vesszük hírt, hogy a zürichi sajtó, mintán a kormány adott ígéretét az újságoknak olcsóbban való szállítását illetőleg nem váltotta be, különös módon állott hozzut. Egyszerűen nem közli a képviselőházban történt eseményeket, szóval sztrájkol a sajtó is. Ez csak a kezdet volt, de miután a választások előtt állanak, elhatározták, hogy az összes eseményekről nem vesznek tudomást és a képviselőket teljesen átadják a sorsuknak. Mindenesetre az idők jele, hogy már a sajtó sem tud más eszközökkel boldogulni, mint ilyen nagyon is radikális eszközzel.

— **Vasuti baleset Lökösházán.** Súlyos kimenetelű vasuti baleset történt ma Lökösházán. A *Kurtics*ről jövő 641. számú vonat ugyanis neki-szaladt a Lökösházán veszteglő 661. számú vonatnak, mert a mozdonyvezető nem tudta a teljes sebességgel haladó vonatot a „tilos” jelző-re állított váltónál megállítani. Az összeütközés következtében a 661. számú vonat két utolsó kocsija összezúzódott, nyolc kocsi pedig kisik-

lott. Az államvasutaktól kapott értesítés szerint senki sem sérült meg. Szigorú vizsgálat folyik, hogy kit terhel a felelősség az összeütközésért.

— **Milliók sikkasztás.** *Tiflisz* ből táviratozzák: A kaukázusi vasutaknál óriási sikkasztásnak jutottak a nyomára. Részleteket még nem tudni, csak az bizonyos, hogy milliók hiányoznak a főpénztárból. A vasutak vezető embereit Pétervárra hívták. Két főmérnököt súlyos gyanúokok alapján letartóztattak.

— **Rovancsolás a városi pénztárban.** A mai nap folyamán a pénztárt felülvizsgáló bizottság a városi pénztárban rovancsolást tartott. A bizottság megvizsgálta a pénztár pénzkészletét és a könyveket és mindent a legnagyobb rendben talált.

— **A дума megnyitása.** *Pétervár*-ról táviratozzák: Ma délelőtt folyt le nagy ünnepélyességgel a дума megnyitása. A dumához vezető utcákat már korán reggel nagy néptömeg lepte el, amely lelkesen megéljenezte a képviselőket és megkérte őket, hogy szálljanak sikra az amnesztia-törvényért. Az épület előtt nagy katonai csapatot állítottak föl. Délben ünnepi mise volt, amelyen *Antonió* metropolita beszédet intézett az új дума tagjaihoz. A beszédben fölhívta őket a komoly munkára s ugyan azt tette *Golopin*, a 331 szavazattal megválasztott elnök is. *Golopin* moszkvai képviselő, a zemsztvók elnöke volt és kitűnő szónok meg politikus hírében áll. Az új elnök holnap *Carszkoje* Szelőba megy, hogy bemutatkozzék a cárnak. Az ülésen a дума alelnöke egy cári ukázt olvasott föl, amelynek tartalma azonban még nem került nyilvánosságra.

— **Az új világsi járásbíró.** *Szarka* Sándor dr. világsi járásbíró tudvalevőleg saját kérelmére Nagyszalontára helyezték át. Az így megüresedett állásra több aradi és aradme-gyei bíró pályázott, értesülésünk szerint azonban az igazságügyminiszter előterjesztésére a király Nagy Dezső világsi albirót fogja járásbíróvá előléptetni.

— **Előéptetés az aradi postán.** A magyar kir. posta- és táviráda államtitkár elnökgazdája özv. *Varjassy* Jakabné aradi posta- és táviradkiadót ideiglenes minőségű posta- és táviradkezelőnévé nevezte ki.

— **A titokzatos asszony.** Ma este hét órakor a Nagy-köruton, a kincstári palota mögött egy eszméletlen, fiatal munkásasszonyt talált a cirkáló rendőr-őrszolgálat. *Posgay* Lajos dr. városi főorvos megvizsgálta az eszméletlen nőt, akit a mentők a köz-kórházba szállítottak. Mindeztideig nem sikerült megállapítani, hogy az asszony öngyilkosságot követett-e el, vagy pedig sziv-baj áldozata lett?

— **Allat az emberben.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A rendőrség letartóztatta *Nónai* László 46 éves újpesti cselédszerződőt, aki a saját leánya ellen erkölcstelen merényletet akart elkövetni, de a leány segítségkiáltására figyelmessé lett házbéliek ebben megakadályozták.

— **Gázrobbanás egy templomban.** *Lisszabon*-ból táviratozzák: Az itteni híres *San Magdalená* templom ma gázrobbanás következtében majdnem teljesen elpusztult. A robbanás több embert könnyen megsebesített és nagy pánikot keltett a közönségnél.

— **Sztrájkok ok zavargása.** *Madrid*-ből táviratozzák: 300 sztrájkoló tengerész megakarták akadályozni a többiek munkáját. Csenedőrség lépett közbe, mire verekezés támadt, amelynek folyamán több lövés történt. Egy sztrájkoló életét vesztette, többen megsebesültek.

— **Szabó-féle pármái ibo yaszappan** a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes ibolyaillata s bőri puhító, üde hatása olyan, hogy egyetlen külföld-szappan sem versenyezhet vele. Készíti *Szabó* Béla piperezappan-gyáros Miskolcon. Darabja 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Aradon kapható *Vojtek* és *Weisz* droguériájában, *Földes* K., *Ring* L., *Rozsnyay* M., *Hajós*, *Vojtek*, *Berger* és *Krebsz* gyógyszerészeknél, *Brunner* Béla, *Guttman* és *Berger*, *Glück* Dezső kereskedőknél. Az országos hírű *Szabó-féle* gyermekszappant az anyák figyelmébe ajánljuk. 476

— **Praservatív** ideális legjobb minőségben *Vojtek* és *Weisz*nál. 201

Forrongás a 48-as pártban.

Uj alakulás közjogi elv nélkül?

Kufárok az előtérben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 5.

A függetlenségi párt tegnap esti értekezletén igen érdekes dolog került szóba a jelenvolt képviselők között: egy készülő új parlamenti alakulás terve.

A témát, amint fővárosi tudósítónk jelenti, egy, a függetlenségi pártban közel álló estilap vezető cikke adta. Ez a cikk elég nyíltan azt sejteti, hogy olyan áramlatok, törekvések és tünetek észlelhetők, amelyek a függetlenségi párt közjogi elvei ellen irányulnak. Kufárok léptek az előtérbe. — ugymond a cikk, — akik azt akarják, hogy a függetlenségi párt félretéve programjának sarkalatos tételeit, fogadja el a hatvanhetes alapot. Csináljon aféle kilences bizottsági programból való miktum-kompozitumot, azután hajrá, fel a kormányra! — írja gunyosan az említett lap.

Ennek a váratlan kirohanásnak okát keresve, meglepő leleplezések derültek ki. Már a koalíciós kormány hivatalba lépésekor akció indult meg arra, hogy a keveréket vegyületté változtassák: a három koalíciós pártból egységes többségi pártot alakítsanak. A mozgalom akkoriban hajótörést szenvedett a függetlenségi párt ellentállásán. Most a kiegyezési tárgyalások megkezdésekor ismét feléledt ez a terv. A kabinetnek ugyanis nagyon kényelmetlen, hogy amikor az önálló vámterület újabb elodázásáról, sőt a 67-es alap egyenes megszállításáról van szó, esetleg függetlenségi részről komoly akadály merülhessen fel. A miniszterium bizalmi emberei tehát megint tapogatóztak, vajjon nem lehetne-e most megcsinálni egy homogén kormánypártot, amely a függetlenségi jelszavakat lomtárba helyezze, s egységes nézetet valljon a gazdasági kérdésekben. A kísérlet azonban ezuttal is megghiusult a függetlenségi párt nagy zömének visszautasító magatartása miatt.

Magának az értekezletnek is volt két külön megrögzítésre érdemes epizódja. Az egyik az, hogy az elnöklő *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter megnyitójában kitért általánosságban a kiegyezés válságára is.

— A lapok hírei, — mondotta, amint halljuk, — nem felelnek meg a valóságnak, a lapok nincsenek beavatva a történetekbe, tehát a kalandos meséknek nem is szabad felülni. A kiegyezés kérdéséről, minthogy a tárgyalások folynak, nem lehet részletes felvilágosítást adni senkinek sem, de a párt nyugodtan nézhet a jövőbe: a kormány, amely a magyar érdekeket védi, ragaszkodik álláspontjához és azt diadalra igyekszik juttatni.

A párt ezt a kijelentést szó nélkül tudomásul vette, s ugyancsak belenyugodott abba is, hogy a kivándorlás dolgát ne feszegessék. A kormánynak ugyanis nagyon kellemetlen most ez az ügy, s ezért el is halasztották a tárgyalását. Alkalmasint ad graecas Kalendas.

Egy újságíró ma kérdést intézett *Szappanos* Istvánhoz, hogy mit csinálna, ha a hosszú lejáratu kiegyezést a kormány a Ház elé vinné.

Kecskemét ősz követe erre a következőket felelte:

— Az önálló vámterület föltétlen hive vagyok. Nem képzelem, hogy pártunkban csak egy ember is kapható volna a hosszú lejáratu kiegyezés megalkotásához. Ha mégis akadna

ez a *pártprogram elárulása*. Ha magam maradok is, ily szerződéshez beleegyezésemet nem adom.

Igy vagyok a katonai létszámemeléssel is. A katonai létszámemeléssel indult meg a harc köztünk és a császár között. A katonai kérdést az átmenet idejére kikapcsoltuk és csak egy esetben hozható napirendre: ha megkapjuk az önálló magyar hadsereget, magyar vezényszóval, magyar vezérkarral. De nemzeti szalaggal feldíszített sallangot nem kérünk. A népet, amely az egész világ bámulata mellett vitte a 48-at és vezéreit diadalra, én nem csalom meg, öreg ember vagyok én már ehhez. Azt hiszem, minden igazi 48-as így gondolkodik, még akkor is, ha képviselő. Hatvan éves politikai multamat tagadnám meg, ha másképp érezném, vagy cselekedném.

„Vegye le a kalapját!”

A megkorrigált Shakespeare.

Gessler és Keszler.

Arad, március 5.

Az aradi színházban tegnap este, a Velencei kalmár előadása közben különös eset történt. A darab egyik főszereplője ugyanis kitűnő eredménnyel javította ki agg iratórsunknak, Shakespearenek darabját, a jambusok nagyszabásu szavalása közben egyszerre felkiáltván:

— Vegye le a kalapját!

A közönség azt hitte, hogy ez a darabhoz tartozik. Különösen azok, akik a kártya révén megismerkedtek Tell Vilmossal és Gesslerrel, igen természetesen találták a kalaplevételre való felhívást. Sokan azt vélték, hogy az illető szereplő a Wilhelm Tell című darabból kölcsönözte a fenti pár szót. Hihették ezt annál is inkább, mert az improvizáló művésznek a neve is hasonlít a Gessleréhez. Hogy ki ő, azt nem áruljuk el, de hogy a felhívás kinek szólt, az kitűnik az alábbi levélből:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Az é hó 5-én megjelent a „Velencei kalmár” előadásáról írt kritikában ártatlanul mond ügyetlennek a bíráló, mert én úgy az utasításoknak is megfelelek, valamint szerepemet is kifogástalanul mondtam el. Így azon kéréssel fordulok a Tek. Szerkesztő urhoz, hogy helyreigazító soraimnak becses lapjában helyet adni kegyeskedjék.

Ugyanis a szóban forgó kritikában arról van szó, hogy „egy ügyetlen kórista Keszlerét annyira kihozta sodrából, hogy nyílt színen volt kénytelen rendreutasítani”.

A dolog kellő megvilágításban így áll: En egy hírnököt játszottam karddal, katonaruhában. Tehát ha Keszler mint rendező nem is mulasztotta volna el a próbán nékem azt az utasítást adni, hogy este bejövetelemnél vegyem le a kalapom, még akkor is (én tudom) és Keszlernek is illenék tudni, hogy katonai hírnök, ki a hirt hozza és utána távozik, nem szokta levenni fővegét, ha egy nyílt oszlopos csarnokba belép. Keszler úgy látszik e kérdés tanulmányozását eddig elmulasztotta és ha nincs jó embere, Isten segítségével ezután is elfogja mulasztani. De fegyük fel, hogy a próbán utasított volna? Akkor is a közönség iránti tiszteletből kellett volna, hogy tartózkodjék ily goromba hangon való utasításoktól. Mert szerintem ez a közbeszólás a darabot menetéből kiköcskentette. Lássuk csak: Ha én ugyan olyan válasszal szolgálom Keszler urnak rögtönzött gorombaságára és azt kérdezem tőle, hogy próba-e ez, vagy előadás? Ha nappal a próbán elmulasztotta, ne este a közönség előtt mondja meg a teendőket. Ezt én ugyanolyan joggal és épp oly hangon megtehettem volna, mint Keszler. De én hideg véretem megőriztem, mert tudom, hogy a közönség nem azért jár színházba, hogy a szímszék összekoccanásait hallgassa, hanem, hogy a darabot élvezze.

Külömben Keszlernek van egy nagy hibája, hogy sohasem ad ki öltözködési ívet mint Szathmáry ur, az operette rendező és mindig csak este tudjuk meg a ruhatári szabó jóvoltából, hogy mibe öltözzünk. Annak ugyanis már régebről be van írva könyvébe, hogy ki mit használ. Amint fent említettem, Szathmáry ur már a próbák elején öltözködési ívet ír és azt a próbatáblára kifüggeszti és így mindenki tudja, hogy melyik felvonásban mibe öltözik. Azonkívül megmondja, hogy le kell-e venni a kalapot, vagy nem, ha pedig elfelejti, hallgat, minthogy általában a bölcs hallgat! De persze bölcsnek kell lenni és nem kétségbeesetten kapkodni este a színpadon.

Ezek után a mélyen tisztelt közönségre bizom annak megítélését, hogy én vagyok-e az ügyetlen?

Pápay József,
az aradi színház tagja.

Shakespeare fölött már sokat vitatkoztak, de ilyen komoly eset még nem adódott elő. Szegény Shakespeare, ha tudta volna! Talán meg sem írta volna a Velencei kalmárt. Mert a kalapügy határozottan fontos ügy és valószínűleg nyilatkozatra fogja birni az összes érdekelteket. Kar, hogy Fenyvesy Margit már elment: ő a táncoló asztal segítségével nyilatkozat tételre szólíthatta volna fel a fontos ügyben magát Shakespeare-t is.

Rendőr-népdalok.

— A torony alul. —

Elszegődtem én Aradra rendőrnek,
Jó dolga van ottan a betörőnek,
Fizetésem nyolcvan kemény kétfillér,
Megél abból egy rőndér.

Hét csillagból áll a göncöi szekere,
Nyolc hatosom volt énnékem egyszerre,
Nyolc hatosból egy tapasztalat maradt, —
Nem szolgálom Sarlot kapitány alatt!

Maros vize folyik csendesesen,
A betörőt többet nem lesem,
Mert amíg a betörőt lesem,
Istenuccse szörnyen éhezem!

Csalással vádolt aradi nagykereskedő.

Megőrült magánzó.

A feleség feljelentése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 5.

Felette érdekes feljelentés érkezett a napokban az aradi rendőrség bünygyi osztályához. A feljelentés egy aradi nagykereskedő ellen irányul, aki szerencsétlen üzleti spekulációkkal tönkretett egy jómódu aradi magánzót. A tönk szélére jutott embert annyira megviselte az anyagi romlás, hogy az elméje megzavarodott s ilyen állapotban elmeógyógyintézetbe szállították.

A magánzó, aki hosszú évek fáradságos munkájával tetemes vagyont szerzett, néhány évvel ezelőtt társas viszonyba lépett a nagykereskedővel, akinek vállalkozásait finanszírozta. Az üzletek mindig balul ütöttek ki s a magánzó tetemes összegeket vesztett. A nagykereskedő ellenben láthatólag jómódba jutott. A magánzó felesége gyakran figyelmeztette férjét, hogy szakítson meg minden érintkezést a kereskedővel. Ez azonban annyira hatalmában tartotta a tehetetlen embert, hogy a saját felesége ellen bősztette és még nagyobb összegeket kért tőle üzleti vállalkozásokra.

Az utóbbi időben a magánzón az elmeza var tünetei mutatkoztak. Minden sikertelen üzleti vállalkozás után idegesen jött haza és pa-

naszkodott a nagykereskedőre, akivel azonban a társas viszonyt továbbra is fentartotta.

A közelmúltban egy nagyobb vállalkozásból kifolyólag 35,000 korona veszteséget szenvedett a magánzó és ezzel teljesen tönkrement. Ez a horribilis anyagi csapás annyira hatott reá, hogy teljesen megzavarodott az elméje. Napokig járt-kelt a városban és halálra kereste a kereskedőt. A veszedelmes embert végre is elmeógyógyintézetbe szállították.

Tudósítók ma felkereste a magánzó feleségét, aki a következőket jelentette ki:

— Nem akarok erről a dologról beszélni, mert valahányszor felidézem emlékezetemben ennek a reám nézve borzasztó ügynek részleteit, mindannyiszor szerfelett felizgatom magam és beteg leszek.

— Miből áll ez az ügy? — kérdezte tudósítónk.

— Annyi az egész, hogy az az ember tönkre tette férjemet, tönkre tett engemet és gyermekeimet — mondta az asszony sirva. A férjem üzleti összeköttetésben állott azzal az emberrel és alaposan megkeserülte ezt az üzleti összeköttetést. Mindig azzal állott elő a kereskedő, hogy jó üzleteket lehet csinálni. A férjem pénzt adott neki a vállalkozásokhoz, amelyek mindig balul ütöttek ki, úgy, hogy a férjemnek nagy veszteségei voltak.

Én gyakran figyelmeztettem a férjemet, hogy óvakodjék a kereskedőtől és bontsa fel vele a társas viszonyt. A férjem ilyenkor mindig megfenyegetett és szinte sirva panaszkodott, hogy én akarom tönkre tenni. Ennyire hatalmában tartotta az illető a férjemet és azt szuggerálta neki, hogy én vagyok a megrontója. Ujabb üzleti vállalkozásokba kezdtek s a férjem ismét nagy veszteségeket szenvedett. Ettől az időtől kezdve azt tapasztaltam, hogy a férjem megváltozott. Ideges lett és gyakran magában beszélgetett. Megvizsgáltattam orvosokkal, akik azt tanácsolták, hogy óvjam a férjemet minden olyan dologtól, amely anyagiakkal függ össze. Történt pedig, hogy az elmúlt nyáron a férjem 35,000 korona veszteséget szenvedett és ezzel teljesen tönkrement. Amikor megtudta a vállalkozás sikertelen voltát, revolvert ragadott és meg akarta ölni a megrontóját. Ekkor ismét megvizsgáltattam s az orvosok tanácsára elmeógyógyintézetbe szállítottam. Boldogtalan férjemet azzal nyugtattam meg, hogy a kereskedő meg akarta magát ölni s amikor ez nem sikerült, felakasztotta magát.

Most teljesen magamra vagyok hagyatva öt apró gyermekemmel. Tapasztalatlan asszony létemre magamnak kell üzlet után nézmem, hogy családomat fentarthassam. A férjem megrontója most nyolc szobás lakásban lakik, francia nevelőnőt tart gyermekeinek és zongora oktatásban részesíti őket, míg én alig vagyok képes a gyermekeimnek cipőt venni.

A bünygyi feljelentést család büntette miatt megtettem. Majd ki fog derülni az igazság s az illető elnyeri méltó büntetését.

A boldogtalan asszony görcsös zokogásba tört ki és minden további felvilágosítás elől elzárkózott.

A rendőrség a nyomozat érdekében titokban tartja az ügyet. Greén Nándor tb. főkapitány, a bünygyi osztály vezetője nagy apparatussal vezeti a nyomozást, amelynek eddigi eredményét nem sikerült megtudni. Harminc tanut fog még ebben az ügyben kihallgatni Greén főkapitány s ezután befejezve a nyomozást, átteszi az iratokat a kir. ügyészséghez.

Meglesz a felsőbb leányiskola.

Apponyi nyilatkozik.

Egy ígérettel több.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 5.

Aradvárosának új tengeri kigyója: a felsőbb leányiskola ügye most ismét felszínre került. Nemrégiben megirtuk, hogy az állam által emelendő aradi felsőbb leányiskola ügye megrekedt, mert a közoktatásügyi kormány nem volt hajlandó olyan állami támogatást adni a felállítandó iskola céljaira, amely a felépítést és a fentartást biztosíthatna volna. Most arról értesít fővárosi tudósítónk, hogy a kormány hajlandó felépíteni a felsőbb leányiskolát.

A kormány hirtelen engedékenységének érdekes előzményei vannak. Aradváros felírt ugyanis a közoktatásügyi kormányhoz, hogy létesítsen Aradon felsőbb leányiskolát. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter azt válaszolta a város feliratára, hogy a kormány hajlandó évi tízezer koronával hozzájárulni az iskola fentartásához, ha a város közönsége ingyenelket ad és a fentartás költségeinek nagyrésztét viseli. Ezt az ajánlatot a város nem fogadta el, mert az iskola felépítése újabb terheket rótt volna a város közönségére. Ugy látszott, hogy ezzel a felsőbb leányiskola ügye végleg elintéződött.

Történt azonban, hogy Apponyi gróf Aradon volt a tanítókonviktus felavatási ünnepélyén s akkor megírta, hogy a felsőbb leányiskolát az állam fogja felépíteni és fentartani. A miniszter ígérete után nemsokára az a meglepetést keltő hír érkezett Aradra, hogy a kormány a felsőbb leányiskola felépítéséhez és fentartásához csupán évi tízezer korona hozzájárulást hajlandó adni. Annak idején megirtuk, hogy a város ilyen körülmények között nem építheti fel az iskolát.

Aradváros már régen lemondott a felsőbb leányiskoláról. Most pedig újabb reményt ébreszt fel a kormány a városban. A kormánypárti *Pol. Ért.* című nyomatos ugyanis az alábbiakat jelenti:

Több lapnak azzal az állításával szemben, mintha Apponyi Albert gróf aradi látogatása alkalmával tett azt az ígérést, hogy Arad rövid idő alatt megkapja az állami felsőbb leányiskolát, *leiratilag visszavonta*, — illetékes helyen közlik velünk, hogy a miniszter az aradi felsőbb leányiskolát okvetlenül létesíteni *ohajtja* és ez idő szerint a város által adandó hozzájárulás fölött folyik a tárgyalás.

Hogy a tárgyalások milyen eredményre fognak vezetni, azt természetesen még nem lehet sejtetni. Anyi azonban bizonyos, hogy a mostohagyermeknek elnevezett Arad megérdemelné, hogy végre-valahára ő is kapjon a kormánytól valamit.

MULATSÁGOK

(=) Multság Pankotán. Fényesen sikerült multságot rendezett e hó 2-án a pankotai fiatalság. A multságot műkedvelői előadás előzte meg, melyben különös sikerrel szerepeltek Gombos Antalné, Glück Erzsike, Eibenschütz Aranka, Stein Pirike és Winter Gizi, továbbá Stein József, London Lajos, Gaál Győző, Sonnenklár Vilmos és Regenhold János. A hangversenyen nagy sikert aratott *Faludi Károly*, az aradi színház művésze Dicséret illeti *Havas Bélát*, a koncert rendezőjét is. A hangversenyt pompásan sikerült táncmultság követte.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Foto-Klub ezúton is értesíti tagjait, hogy a szokásos szerdai összejövetelét holnap, 6-án este a „Kass-féle” vendéglőben tartja meg. A kiállítás ügye kerül megbeszélésre, tehát teljes számú megjelenést kér az elnökség.

Katonatisztból — tolvaj.

A züllés utja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 5.

Egy viharos multu embert tartóztatott le tegnapi lopás büntette miatt a *nagyvárad* rendőrség. A letartóztatott ember valamikor aktív katonatiszt volt s kilépve a hadsereg kötelékéből, rohamosan süllyedt a lejtőn, amely most a börtönbe vezette a magáról megfélekedett ember. Az ügybe több *előkelő nagyvárad* üzletlajdonos is bele van keverve, akik a lopott árukat megvásárolták.

Az ügyről nagyvárad tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Egy nagyvárad vendéglőshöz beállított a minap egy jólöltözött fiatalember és potom árért többféle árucikket, bort és pezsgőt kínált megvételre. A korcsmáros gyanakodni kezdett a fiatalemberre és kutatott, hogy az áruk honnan valók. Megtudta, hogy az áruk Kern és Petrovics üzletéből kerültek a fiatalemberhez. Értesítette a céget, amelynek gyanuja *Letényi Tihamérra*, a cég volt alkalmazottjára esett. A tolvaj kereskedősegéd bevallotta, hogy a bűntársa *Fehér Béla*, a cég főkönyvelője volt. A detektívek Fehér lakásán nagymennyiségű élelmicikket és különböző italokat találtak. Fehért letartóztatták és a rendőrségre kísérték.

Fehér Béla, aki a mult év február óta mint könyvelő állott alkalmazásban e megkárosított cégnél, hányatott multu, negyvenöt éves, intelligens ember. Mint *aktív katonatiszt* kezdte pályafutását, de rangjáról adósságai miatt már évek előtt lemondott és azóta sok mindennel megpróbálkozott, de a szerencse sehohsem volt nyomában. Hosszabb ideig szépírási tanár volt, de elhagyta tanári állását és családjával Nagyváradra költözvén, a biztosítási pályán keresett boldogulást. Később mint könyvelő kereste meg kenyerét. Hosszabb ideig apróbb könyvelési munkálatokat végzett különböző üzletekben, így a Kern és Petrovics cégnél is. A megkárosított cég főnökei nem is gyanakodtak rá, mert bár hányatott multu, de tisztességes embernek ismerték, a kiről nem tételezték föl, hogy lopásra képes legyen.

A kihallgatás után őt is előzetes letartóztatásba helyezték. A rendőrség orgazdaság miatt több előkelő kereskedő ellen is megindította az eljárást.

NAPIREND.

Március 6. Szerda. Róm. kath. naptár: Koléta — Protestáns naptár: Fridolin — Görög-keleti naptár (február 21.) Timót. — A nap két 6 óra 35 perccor. nyug-szik 5 óra 49 perccor.
Aradi korosolyázó-egylet. A jégpálya nyitva van reggel 8 11. délután 5—7 óráig.
Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, éjjeli fagy, ké őbb enyhe.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1907. évi március hó 13-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben a következő ügydarabok kerülnek tárgyalás alá:

1. A polgármester február havi jelentése.
2. Somogyvármegye közönségének felirata a nemzeti kormány üdvözlése tárgyában.
3. Az aradi Kossuth-, Rákóczi- és Asztalos Sándor-társaságok beadványa az idegen forgalom emelése tárgyában teendő intézkedésekre nézve.
4. Polgármester előterjesztése az üresedésben levő fogalmazói állásra a pályázat kihirdetése iránt.
5. U. az. előterjesztése a mértékhitelítő hivatalban alkalmazott hordó-égető állásnak beszüntetése tárgyában.
6. A tanács előterjesztése az egyfogatú bérkocsik számának szaporítása tárgyában.
7. Az üresedésben levő irodai segédtiszt és számtiszt állásnak választás útján való betöltése.
8. A tanács jelentése a közutak és vámokról szóló törvény büntető határozatainak kiegészítése tárgyában alkotott szabályrendeletre vonatkozólag.
9. U. az. jelentése a vásárrendtartásról alkotott szabályrendelet tárgyában.
10. A vallás és közoktatásügyi miniszter 115314—06. számú intézkedése a községi elemi iskolai tanítók és tanítónők körpótléka tárgyában.
11. A tanács betérjeszti a községi adóhátralékok után szedendő késedelmi kamatok tárgyában alkotott szabályrendelet tervezetét.
12. A tanács jelentése a törzsvagyton alapból kölcsön vett 40,000 korona visszafizetése tárgyában.
13. Pakurár Simon rendőr nyugdíj iránti kérelme.
14. Figus Albert alszámvevő kérelme a városi átírási díj kezeléséért személyes pótlék megszavazása iránt.
15. A tiszt ügyész betérjeszti az arad-hegylajai motoros vasutat a városi terület használatára nézve megkötött szerződést.
16. A tanács előterjesztése Wittman Károly által emelt új épület községi adómentessége iránt.
17. A polgármester bejelenti, hogy a m. kir. belügyminiszter az aradi vízművek megváltására megválasztott bizottság elnökévé Heinrich Sándort nevezte ki.
18. A tanács betérjeszti a Baross-parki kiosk bérlete iránt megtartott újabb árverés eredményéről szóló gazdasági székli jelentést.
19. U. az. betérjeszti a gyermekkorház ügyében hozott közgyűlési határozatot a névszerinti szavazás megejtése végett.
20. U. az. jelentése Czeiler és Glücknek hirdetési oszlopok felállítására iránt beadott kérelme tárgyában.
21. U. az. jelentése a szalmaanyaggyár által kért területnek átengedése iránt.
22. U. az. jelentése a vaggongyár által megvenni szándékolt vásártéri területnek eladása iránt.
23. Sármezey Endrének beadványa a tervezett Mezőkovácshaza—Aradi keskenyvágnya vasutak segélyezése iránt.
24. Zádorlak községének beadványa a tervezett Ujarad—Perjámosi rendes nyomtávu vasutnak segélyezése iránt.
25. A városi szin- és bérházban lévő kávéházban létesült légfűtési berendezés költségeinek részbeni átvállalása iránti javaslat.
26. A tiszt ügyész betérjeszti az O-Bodrogi-ut meghosszabbításához szükséges 660 négyzet öl területre Rajku Izidor és nejevel megkötött adásvételi szerződést jóváhagyás végett.
27. U. az. betérjeszti a Tóth Istvánnal a libásdülőbéli II—6. számú 5 hold, a Tóth Lajossal a közlegelőbéli 20. számú 5 hold, Kása Istvánnal a közlegelőbéli 15 és 16 számú 5—5 hold földbérletére nézve megkötött szerződést jóváhagyás végett.
28. U. az. betérjeszti a magyar aszfalt részvénytársasággal a Luther-tér kiaszfaltozása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett.
29. A tanács Werther Hugó játékgyáros kérelme kapcsán javaslatba hozza, hogy a gyáralapítás iránti kérelemnek előzetes tárgyalására egy állandó bizottság kiküldessék.
30. Az Ilona-utcai lakosoknak kérelme a védőtöltésen át kocsiközlekedési utnak létesítése iránt.
31. Polgármester jelentése a számvevői hivatalban egy ideiglenes díjnok alkalmazása iránt.
32. Buchwald Odön irodai segédtiszt kérvénye három havi szabadságidő engedélyezése iránt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A korbácsoló uriaszony a bíróság előtt. Egy szelcs körökben ismert aradi uriaszony, S. M.-né a mult hó 22-én — amint annak idején megirtuk — az utcán megtámadta és korbáccsal megütötte G. J. aradi hivatalnokot. Ma tárgyalta ezt az utcai inzultust az aradi járásbíró *sárt ajtók mögött*, de mitán a felek több tanut jelentettek be, a bíróság ezeknek kihallgatása végett *elhalasztotta* a tárgyalást.

§ „Haladóparti” — becsületsértés. A legutóbbi kolozsvári képviselőválasztást megelőző jelölőgyűlésen történt, hogy *Tutsek Sándor* dr. és *Partos Kornél* dr. összeszóalkoztak. Puszkaporos volt anélkül is a levegő s így nem csodálható, hogy vaskos sértéseket váltak egymás fejébe. Tutsek Partosnak egyik közbeszólására ingerülten jegyezte meg:

— Amikor én a nemzeti ellenállásban közdöttem, ön haladóparti volt.

Egyszerre csend lett a teremben, a következő pillanatban azonban Partos hevesen vágta vissza:

— Hazudik, hazudik, rágalom, amit mond.

Becsületsértésért pörölték be kölcsönösen egymást. Az ügy a járásbíróhoz került. Ma folyt le utolsó aktusa Salamon Sándor járásbíró előtt. A járásbíró úgy Tutseket, mint Partost bünsnek mondotta ki a becsületsértés vétségében, mivel pedig a kölcsönösség forog fenn, mindkettőjükre nézve felmentő ítéletet hozott. Az ítélet érdekes indokolása kifejti, hogy bünsnek kellett kimondani Tutsek Sándort azért, mert a „haladóparti” szó alkalmas arra, hogy valakit becsületében sértsen.

§ Jókivánságok. Derüs tárgyalás folyt le tegnap délelőtt a nagyváradai járásbírósnál. Korniss Dezsó békés-csabai magánhivatalnok cipőt csináltatott Grósz D. Adolf nagyváradai cipésznél. A cipő árát azonban sokáig nem fizette meg s a derék mesterember a tartozásért többször zaklatta Korniss Dezsót. Nagysokára csakugyan meg is érkezett a pénz Nagyváradra a következő kedélyes levél kíséretében:

„Bár demokrata vagyok, de sajnálom, hogy piszoktól kerges kezét megszorítottam. A 29 koronát megfizettem s elvben a fejéhez is vágtam, azzal a szerény óhajással, vajha ezen összeget több száz koronával egyetemben patikára költené eredménytelenül.”

Grósz D. Adolf a küldött pénzt zsebrevágta, de a levélben foglalt kifejezéseket nem. Megtette becsületsértés miatt Korniss Dezsó ellen a bünvádi feljelentést. A vádlott védője utalt arra, hogy ha egy cipészt piszkos kezűnek neveznek, ez még nem becsületsértés, hiszen köztudomásu, hogy a csiriz nem éppen a legtisztább vegyi anyag. A levélbeli kivánság pedig kizárólag Korniss Dezsó szerény óhajása volt. Már pedig a büntetőtörvénykönyv a jó és rossz kivánságokban nem állapítja meg a közmegegyezésnek való kitevés tényálladékát. A járásbíró a védelem alapján Korniss Dezsót a vád alól felmentette. A panaszos az ítélet ellen felebezéssel élt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, március 5.

Ha nem is hirtelen, lassan-lassan mégis csak beköszön a tavasz, aminek a gazdák rendkívül örvendenek, mert vetéseiket a sok havazás már vesélylyel fenyegette.

A gabonaüzlet lanya, az irányzat gyengül.

A máj piacon elkelt:

800 mm. buza 6.70—9.0.

400 mm. tengeri 4.40—5.0.

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 5.

Amerika $\frac{1}{2}$ olcsóbb. Kínaiat és vételkedv jó. Elkelt 30,000 métermázsá 2 $\frac{1}{2}$ fillérrel olcsóbb áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.48—7.49	7.46—7.47
Buza októberre	7.83—7.84	7.80—7.81
Rozs áprilisra	6.77—6.78	6.71—6.72
Zab áprilisra	7.44—7.45	7.40—7.41
Uj tengeri	5.22—5.23	5.20—5.21

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	179 —
Magyar hitelrészvény	130 —
Osztrák-magyar államvasuti részvény	181.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 5. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül súlyban

141—142 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 141—142 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 41—142 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 26 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 24—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Március hó 2. napján volt készlet 17,583 darab, március hó 3. napján fölhajtatott — 18 darab, március hó 3. napján elszállított 133 darab, március hó 4. napjára maradt készletben 17,735 darab. A hizotti sertésüzlet irányzata: Valtozatlan.

IDEGENEK ARADON.

Március 5

Központi szálloda. Szilágyi Gyula birtokos Kunágota. — Weisz Ede birtokos Békéscsaba. — Weisz Eliás kereskedő Békéscsaba. — Kriassai József kereskedő Budapest. — Schönberger Péter Uj pécs. — Both Mór kereskedő és leánya Déva. — Mikó Béla főmérnök Budapest. — Friedl Pál kereskedő Budapest. — Trebel Rikárd bányagazgató Berlin. — Bier Vilmos gyáros Frankfurt. — Göpfert Ernest kereskedő Krefeld. — Wilaschek Károly kereskedő Bécs. — Holub Vilmos kereskedő Bécs. — Pless Samuel birtokosné és leánya Sikuta. — Kraziel József kereskedő Budapest. — Adler Andor kereskedő Topolya. — Singer Jenő kereskedő Budapest. — Klein József kereskedő Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Szilágyi Kálmán szolgabíró Mezőkövácsháza. — Glück Géza dr. ügyvéd Kisjenő. — Kovács János bankigazgató Szabadka. — Novotni Sándor mérnök Budapest. — Baumhorn Lipót műépítész Budapest. — Sárközi Endre lelkész Nagyvárad. — Bodnár Sándor Bánlak. — Bart Károly igazgató Bánlak. — Kovács Imre gazdalkodó és neje Hódmezővásárhely. — Horváth Kálmán igazgató Selmechánya. — Fodor József és családja Brassó. — Molnár Ferenc hivatalnok Szeged. — László Kálmán hivatalnok Déva. — Kiss Antal gazdalkodó és neje Sárospatak. — Szemere Sándor dr. orvos Temesvár. — Varga Mihály hivatalnok Kolozsvár. — Gaal Emil utazó Budapest. — Gold Mór utazó Budapest. — Hegedűs Emil utazó Budapest. — Schön Simon utazó Budapest. — Fischer Károly utazó Budapest. — Kovács Salamon utazó Budapest. — Klein Dávid utazó Budapest. — Balog Imre utazó Budapest. — Szüsz Sándor utazó Budapest. — Terber Manó utazó Budapest. — Bolesch Frigyes utazó Bécs. — Pfeifer Sándor utazó Bécs. — Grünwald József utazó Bécs. — Friedmann Imre utazó Bécs. — Kovács Mór utazó Bécs. — Clauson J. utazó Grác. — Stein Herman utazó Debrecen. — Krausz Simon utazó Debrecen.

Nemzeti Színház.

A) bérlet.

A) bérlet.

Szerdán, 1907. évi március hó 6-án:

Déryné ifiasszony.

Színjáték 3 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Gróf Szepessy Deli Lajos.	Szentpétery Zsuzsika	Kesztler Ede.
A grótné Körössy Juli.	Kilényi Lúby	Harmath J.
Aladarka, fiuk Benkó Gizi.	Luby Borbély S.	Szathmári A.
Thuretzky Várnai Jenő.	Bácsné Benkóné P.	Borbély S.
Etelka, neje Bercsi S.	Im'ing Faludi K.	Borbély S.
Gabi, fiuk Berégi S.	Novák Irén.	Jankó, huszár Kulcsár L.

Kazdote este 7 óra fél órakor.

NYILTTER.*

Fivérem. *Palkovics Péter* Arad-városligeti vendéglős a mult héten nevére egy 1775 kor. váltót hamisított és azt *Éles Ármin* urnál leszámította. Éles ur elővigyázatból egy információs úrlapot is adott át fivéremnek, hogy azt láttamozzam és két tanuval irassam alá. Természetesen azt is hamisítva, két idevaló egyén aláírásával Éles urnak benyújtotta és a pénzt felvette. Miről engem csak a történet után értesített Éles ur. ügyvédje által. Ezek után első dolgom volt, Éles Ármin urat a dologról felvilágosítani és váltóhamisító bátyámat a kapitányságnál feljelenteni.

Pankota. 1907. március 5.

Palkovics Károly.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

3639—1907.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1893. évi XLIV. t.-c. 39. §-a értelmében a f. évi I. negyed adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi I. adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönbén már szintén esedékes ipartestületi díj, egyházi adó illeték, vízszabályozási költség, hadmentességi-díj, utadó és csatornázási költség tartozásait és munkásbetegség-pénztári hozzájárulásait azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régebbi díj- és adótartozásait azonnal, a f. évi II. adórészlet pedig február hóban a késedelmi-kamat-tal együtt végrehajtás utján a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy az I. adórészletre nézve február hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s amennyiben ennek dacára az adó- és hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni, Aradon, 1907. évi február hó 13-án.

A városi tanács.

3797—1907.

Hirdetmény.

Az 1880. évi XXVII. t.-c. alapján fizetendő hadmentességi díj kivétési munkálatok folytatba vétetvén, felhívjuk mindazokat, kik:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett;
2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelenségét nyilvánított;
3. a katonai szolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátatott el, mely őt keresetképtelenné nem tette s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye;
4. az 1868. XL. t.-c. alapján, mint családfentartó felmentetett és az 1889. évi VI. t.-c. életbelépte után is bármely okból fel nem avatott;
5. külföldre költözési engedélyt nyert és hadmentességi díjfizetési kötelezettsége még tart, a város adóhivatalánál az e célra szolgáló s a városi adóhivatalnál ingyen kapható nyomtatványon 1907. évi március hó 22-ig:

a) polgári állását;

b) lakását;

c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;

d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítható, bejelentésük és

e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző évben állandó lakhelyén, esetleg más községekben is kivetett egyenes államadó összegét hitelesen kimutassák.

Ezen kívül tartozik:

f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t.-cikk 20. §-a értelmében a kirovandó hadmentességi díj három, egész hat-szoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október hó 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t.-c. 4. §-nak 3-ik pontja értelmében ott, a hol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azon díjkötelesnek, kik állandó lakhelyükön kívül másutt adóval megrova nincsenek, megengedtetik, hogy a községi előjáróság (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenven vallomásukat ugyanott tollba mondassák, de ha tenni ezt elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenök teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Arad, 1907. évi február hó 8-án.

A városi tanács.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye nagy fal Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léccel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potomi áron beszerezhető.

3043—1907. k. h.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 5902-IV-3-1907. sz. rendelete az 1893. évi XXXIV. t.-cz. vegrehajtása tárgyában.

A csomagokban árult czikkek mennyiség tartalmának helyes megjelöléséről szóló 1893. évi XXXIV. törvényeikk 2. §-a alapján a horvát, szlapon, dalmátországi bán urral egyetértőleg ezennel elrendelte, hogy zsákokban a szén csakis oly ólomzárral lezárva hozassék forgalomba, melyen az illető zsák tartalmát képező szén mennyiség az ólomzárba jól olvashatóan be van préselve, ezenkívül pedig a szén mennyisége a zsák oldalán legalább 6 (hat) centiméter magas és 1 (egy) centiméter vastag a zsák színétől elütő le nem törülhető festékekkel festett számokban, illetve betűkben is feltüntetendő. Magoknak a forgalomba hozott zsákoknak belülről varrottaknak kell lenniök.

A ki jelen rendeletben megjelölt kötelezettség ellen vét, a szent a kötelező megjelölés nélkül vagy szabályellenes megjelöléssel közvetlenül a fogyasztó közönségnek belföldön elad, vagy ennek részére eladásra készletben tart, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, az 1893. évi XXXIV. törvényeik 4. §-a értelmében kihágást követ el és az ott megállapított büntetéssel büntetetik.

Jelen rendeletem kihirdetésétől számított 3 hónap mulva lép hatályba.

Arad, 1907. évi február hó 22.

Sarlot Domokos, s. k.
főkapitány.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

313

Tyúkszem már nincs többé!

Így kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Dr. D. Graur Viktor aradi fogorvos bacteriumölő

szájvizének és fogporának egyedüli raktára

egy üveg szájviz 2 kor., egy doboz fogpor 1 kor.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fill.

„NEVER“ amerikai gummi, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

5840—1907.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter ur gyümölcsfa tenyésztés iránt érdeklődő lelkészek és gazdák részére Budapesten folyó év március 18-tól 23-ig, Kolozsvárott folyó év április hó 15-től április 20-ig, tanítók részére pedig Keszthelyen folyó év március 18-tól 27-ig, Tordán április 8-tól 17-ig és Kisztebenben április 15-től 24-ig gyümölcsészeti tanfolyamot fog tartatni.

Miről az érdeklődők azzal értesíttetnek, hogy a részletes pályázati feltételek a városi levéltárban betekinthetők.

Arad, 1907. évi március hó 2.

A városi tanács.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Yodakozásnál kérjük a hirdetés alatt
lévő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad
és hirdetésekkel felvevő a k i m d i ó h t
v a t a l i : József főherceg-ut. 22. szám.

— Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszer be-
írásának ára 4 fillér, vastagabb
betűk 5 fillér. — Cselédet kereső
vagy cselédnek ajánkozó apró hirde-
tés 20 szög 50 fillér, minden további
szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok
50-60 fillérért és 1 koronáért kapha-
tók lapunk elárulító helyein.

A k i n e k

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellerre,
kertészre.

kulcsárnöre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

A k i

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

A k i

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

A k i

mindeneket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

A k i

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Tiszta vérű fekete angol kan

sértés fedezésre található Drasko-
vics Ferencnél külváros Választó-
utca 1. Ugyanott angol malacok
is kaphatók. 710

HALA

készt engem, hogy minden
tűdő- és torokbajban szon-
edővel szivesen és díjtalanul
közöljem, mily módon szaba-
dult most már tanító flam egy
egyszerű, olcsó és hatásos
terrnék által hosszadalmas
szennvedésből.

K. Baumgartl, Gastwirt
in Neudorf bei Karlsbad.

3910

Francia „Blouse Album“

180 legújabb eredeti francia divat-
képpel 1 korona 50 fillérért kapható
Ingusz I. és Fia könyvkeres-
kedésében Arad. Telefon 517. 861

Gyakornok kerestetik
helybeli részvénytársasá-
sághoz. Ajánlatok „Rész-
vénytársaság“ jellegével
a kiadóhivatalba inté-
zendők.

Üzletnek vagy műhelynek

alkalmas sarok utcai helyiség la-
kással együtt kiadó. — Bővebbet
Aranykéz-utca 20. szám.

Egy billiárd asztal,

képek és togasok jutányos áron
eladók. Bővebbet Teleki-utca 15.
szám alatt, a gondnoknál.

Kiadóhivatalunkban nagyobb
mennyiségű

filc (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tisztességes

ügynök

kerestetik.

Bővebbet

ma a Központi szálloda

portásánál. 740

Szálloda bérbeadás!

A Makói ipar- és kereskedelmi társulat tu-
lajdonát képező, Makón a főtéren lévő
ujjonnan átalakított és kibővített

„Nemzeti Szálloda“-ja

1907. évi november hó 1-től több évre

bérbeadandó.

Bérelni szándékozóknek a szálloda megte-
kintése alkalmával kellő felvilágosítással
szolgál a 739

Makói ipar- és kereskedelmi társulat vezérigazgatója.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dus-
gyökerzetű, bor és csemegefa

fásoltványokat

bármily mennyiségben szállít:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szivesen
szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 303

Telefon 229.

Telefon 229.

Meghívó.

A pankotai hegyközség

folyó hó 10-én, azaz vasárnap
d. u. 2 órakor a községházá-
nál tartandó évi

tavaszi közgyűlésre

az érdekelt szőlőbirtokosokat
ezennel tisztelettel megnívja.

Tárgy:

1. Számvizsgálók és pénz-
tárnok jelentése.

2. 1907. évi költségelőirány-
zat letárgyalása.

3. 1907. évi hegybéradó ki-
vetési kiics megállapítása.

4. Netáni indítványok.

Pankota, 1907. évi március
hó 1-én. 738

Schock Antal,
h. k. jegyző.

Palkó Lázár,
h. k. elnök.

114—1907. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a Szent-Péter-teri iskola előtti
téren felállítandó sudronyhalos ke-
rités elkészítésének elvállalása iránt
folyó évi március hó 11-én d. e. 10
órákor arlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 450 korona.

Banatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben, vagy
elfogadható értékpapirokban a va-
rosi pénztárban az arlejtést meg-
előzően és a pénztári letetjegy az
ajánlatokhoz csatolandó.

Az arlejtésen írásbeli ajánlatok-
kal lehet csupán részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
a fenti nataridő letelte előtt nyuj-
tandók be s csak akkor vétetnek
figyelembe, ha azokhoz a banom-
penz mellékelve van, s ha az aján-
latot tevő kijelenti, hogy az ár-
lejtési feltételeket ismeri és elfo-
gadja.

Az arlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnal az arlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Ezen feltételektől eltérő ajánla-
tok nem vétetnek figyelembe.

Arad szab. kir. város gazdasági
székeinek 1907. évi március hó 4-én
tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mast nem szívhát.

346

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékei